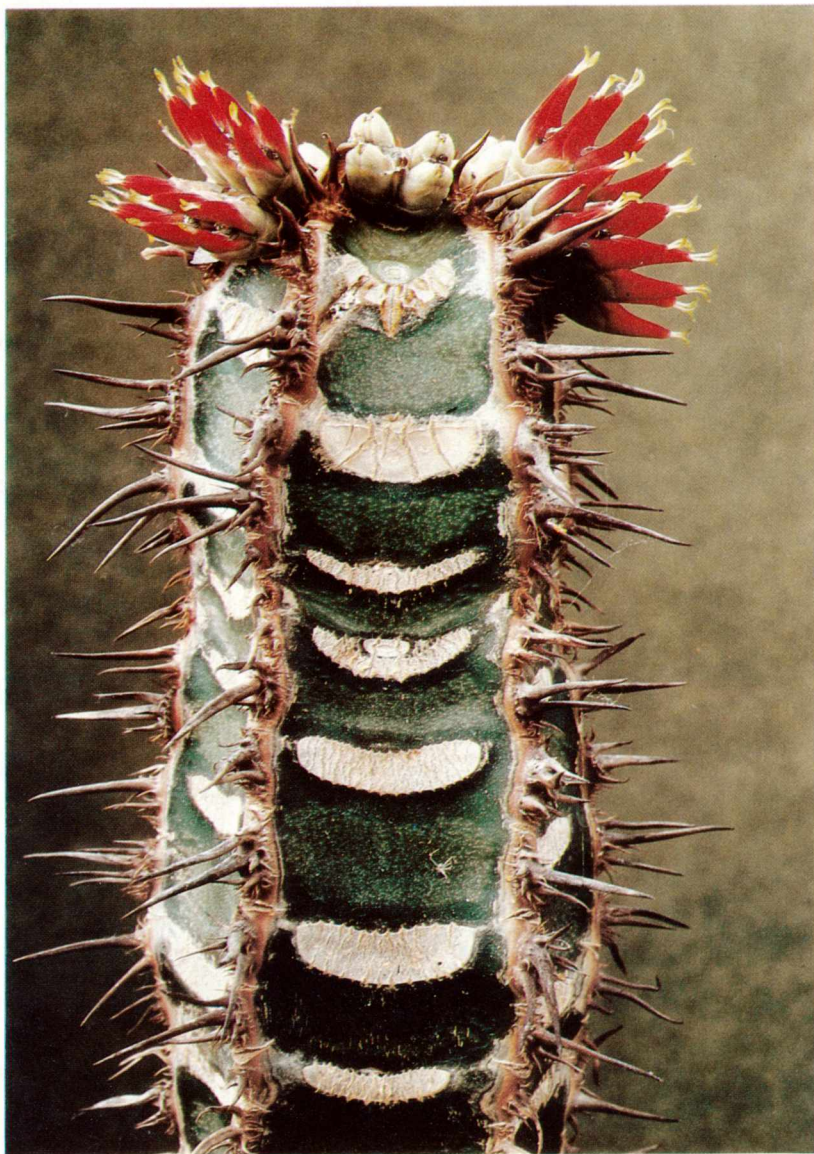

succulenta

MAANDBLAD VAN DE NEDERLANDS-BELGISCHE VERENIGING
VAN LIEFHEBBERS VAN CACTUSSEN EN ANDERE VETPLANTEN

Euphorbia neohumbertii

Foto: F. Noltee

ISSN 0039-4467

67ste JAARGANG
No. 1
JANUARI 1988

Bij het ingaan van 1988

Een jaarwisseling wordt veelal gekenmerkt door het opmaken van de balans. Deden we het goed, wat kunnen we handhaven, wat te verbeteren.

1987 was geen schokkend jaar voor onze vereniging.

Het ledental, sedert jaren vrijwel constant, vertoonde een lichte stijging.

De gevoerde ledenwerfactie heeft beslist hiertoe bijgedragen.

Ons maandblad verscheen ook dit jaar weer met 272 witte pagina's. Het Agave-probleem werd opgelost, de Phyllo-sofietjes vervolgen weer hun weg naar de lezer.

Over de opmerkingen dat het blad te moeilijk zou zijn, het volgende.

Schreef in 1962 de toenmalige voorzitter A. Buining al niet: "Het is vrijwel een onmogelijke taak om in ons blad zodanig te schrijven dat al onze leden altijd tevreden zijn".

Deze vrijwel onmogelijke taak is door de redactie van Succulenta dan ook alleen te realiseren met Uw hulp. Mede door Uw pennevruchten is slechts te komen tot een blad "wat iedereen zint".

Zeër jammer was het dat onze voorzitter, de heer H. Masman, bij de 2 ledenvergaderingen door ziekte verstek moest laten gaan. Echter, de komende ledenvergadering op 28 mei a.s. welke georganiseerd wordt door onze jubilerende afdeling "FRYSLAN" zal zeker door hem geleid worden.

De heren F. van Leeuwen en H. Mevissen namen dit jaar afscheid van hun jarenlang verrichte werk als resp. 2e secretaris en diathekaris. Voor beiden kon op korte termijn een competente opvolger gevonden worden.

Door het spontane optreden van mevr. E. van Die werd de door het overlijden van de heer H. Leusink ontstane leemte bij "Ruilen zonder Huilen" adequaat opgevuld.

Over naar 1988. Een jaar hopelijk met goed groeiende en bloeiende planten.

Een jaar waarin U Uw mede-succulentenvrienden laat profiteren van Uw kennis en ervaring, en daadwerkelijk wat doet binnen onze vereniging.

Een jaar ook dat voor U allen met recht GELUKKIG en VOORSPOEDIG mag wezen.

Uw Bestuur

Euphorbia neohumbertii P. Boit.

FRANS NOLTEE

De op de voorpagina afgebeelde plant kwam men tot voor enkele jaren slechts zeer zelden in de verzamelingen tegen. Hoewel daar nu enige verbetering in is gekomen is het nog bepaald geen algemene plant te noemen. Dat is wel het geval met een soort die er nauw verwant aan is en er ook regelmatig mee wordt verward, *Euphorbia leuconeura* (syn. *E. fourrieri* Hort.). Hoewel de verschillen tussen deze twee soorten bij een nadere beschouwing niet onaanzienlijk zijn, wordt toch door sommige onderzoekers het vermoeden uitgesproken dat het eigenlijk om slechts 1 soort gaat.*

De vrij dikke vijfhoekige stammen van *E. neohumbertii* zijn donkergroen van kleur en vrijwel altijd onvertakt. Wat vooral in bladloze toestand meteen opvalt zijn de grote bladlittekens op de stam. De ribben zijn voorzien van doornlijsten die zijn opgebouwd uit een groot aantal, 2-5 mm lange, borstelvormige doornpjes en een kleiner aantal, tot 1,5 cm lange, zgn. stipulaire doorns. De laatste zijn te beschouwen als omgevormde steunblaadjes. De tot 10 cm lange en 6,5 cm brede bladeren hebben een korte dikke bladsteel, zijn ovaal, aan de bovenzijde blauwachtig groen en aan de onderzijde lichter van kleur. Ze verschijnen pas na de bloei in het voorjaar. De aan de top van de plant verschijnende bloeiwijzen zijn heel kort gesteeld en bestaan uit 4 tot 8 cyathiums**. Deze zijn zittend, min of meer flesvormig en 1-1,5 cm lang. De cyathophyllums*** zijn van buiten kort behaard en felrood van kleur met een groene basis. De cyathiums zijn tweeslachtig. *Euphorbia neohumbertii* is, zoals de foto goed weergeeft, vooral in bloeiende toestand buitengewoon fraai, juist door het contrast tussen de felgekleurde 'bloemen' en de eigenaardig getekende stam.

In het wild komt de soort voor op kalkrotsen in het Ankaragebergte in het noorden van Madagascar. Zij werd beschreven in 1942 door P. Boiteau. De behandeling is eenvoudig: niet al te zonnig kweken, 's winters niet te koud houden (minstens ca. 12 °C), in bebladerde toestand vrij veel water geven. Aan de grond worden geen bijzondere eisen gesteld.

- * Voor de volledigheid volgt hier een opsomming van de meest opvallende kenmerken waarin *E. leuconeura* verschilt van *E. neohumbertii*: bij *E. leuconeura* zijn de stammen meestal vierhoekig; de bladeren zijn lang gesteeld, aan de bovenkant dofgroen en aan de onderkant lichtgroen met roodachtige nerven of geheel roodachtig; de doornpjes op de ribben zijn allemaal even lang (2-5 mm). De cyathiums zijn kleiner (ca. 1 cm lang en 0,5 cm breed) en de cyathophyllums zijn groen tot roodachtig bruin.
- ** Een cyathium is een orgaan dat kenmerkend is voor de familie van de Euphorbiaceae; het is een onderdeel van de bloeiwijze dat o.a. (meestal) uit een vrouwelijke bloem en een aantal mannelijke bloemen bestaat. Het geheel is vaak, behalve door honingklieren, ook omgeven door schutbladen, de zgn. ***cyathophyllums. Voor een uitgebreide beschrijving met afbeeldingen van de bloeiwijzen van *Euphorbia*'s verwijs ik de geïnteresseerde lezer naar Rauh's "Die grossartige Welt der Sukkulanten", p. 42 t/m 44.

NIEUWBESCHRIJVING

Gymnocalycium acorrugatum Lambert spec. nov.

J.G. LAMBERT, Ir. A.I.Gx.

Corpus solitarium, applanate globosum, viride vel glaucoviride, ad 45 mm altum et ad 75 mm diametens. Vertex paulum depressus, tectus spinis areolarum vicinarum est. Radix napiformis.

Costae 10, rectae ad paulum sinuosae, distincte separatae sulcis ad perpendicularum directis. Tubercula rotunda, confluenta, sine sulcis transversis nec mentis, praeter in stirpis juvenissimis. Areolae circulae, magnae, 6-8 mm diametientes, primum albotomentosae, deinde fuscae sunt, et 17-20 mm inter se distant.

Spinae marginales 7-9, radiatae in utrasque pares 3-4, una declivis, robustae, curvatae, implicate, acuminatae, teretes, ad 3 cm longae; primo castaneo-brunee in basi lutea aut griseo-fuscae in basi subrubra, deinde omnes griseo-albae cum acumine bruneo. Spinae centrales 1-2, item robustae, teretes, sursum curvatae, coloratae sicut marginales, ad 35 mm longae.

Flores ex areolis recentibus, ca. 65 mm longae, 60 mm diametientes, infundibuliformae. Pericarpellum \pm 15 mm longum et 10 mm diametens, viride, interdum magis aut minus violaceum, obtectum squamis rotundis, ad 5 mm latis, 3-4 mm altis, albo-marginatis cum acumine roseo, quae extendentes transcurrent ad folia externa perianthi.

Folia externa perianthi spathulosa, 30 mm longa, 7 mm lata, roseo-alba, in media parte externa bruno-viridia. Folia interna perianthi spathulosa, subacuminata, 34 mm longa, 6,5 mm lata, pallido-rosea cum media fascia minio-rosea.

Receptaculum intra graviter carmineum coloratum.

Stamina: filamenta primaria circum stylum inserta, secundaria per cunctam altitudinem receptaculi inserta, ad medium declivia; suprema stamina stigmata eminentia, albidia, in basi rosea. Antherae flavae. Stylus una cum stigmatibus ad 20 mm longus, subviridis ad albus. Stigmata 9, pallido-flava.

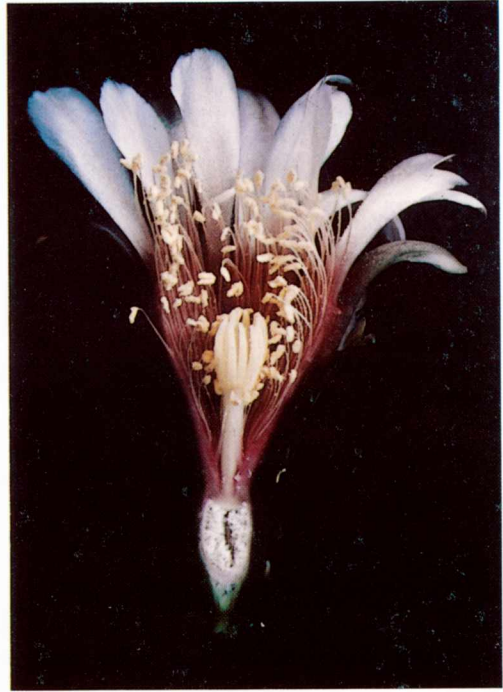
Fructus fusiformis, lagoeno-viridis, obtectus squamis diffuso-roseis, albidomarginatis, ad 23 mm longus et 15 mm crassus. Semina rubro-brunea, circiter 1,2 mm longa, 0,8 mm lata; testa paulum fulgens, cum verrucis dirigatis ordine, inops arilli; hilus ovalis, obliquus, convexus, subalbus.

Patria: San Agustin de Valle Fertil, Argentina, provincia San Juan, Sierra del Valle Fertil, in altitudine 850 m.

Holotypus: JL-69, depositus in Herbario Universitatis Rheno-Traiecti.

Gymnocalycium acorrugatum op zijn natuurlijke groeiplaats.

Boven: vrucht,
bloemsede en zaad van
Gymnocalycium acorrugatum

Rechts: het groeigebied
van *Gymnocalycium acorrugatum*

Foto zaad: F. Fuschillo
andere foto's van de
auteur.

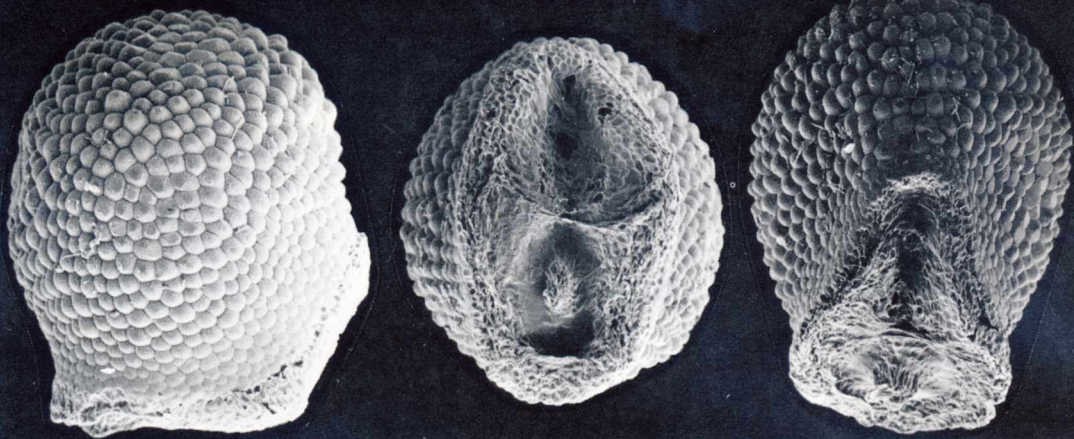

Beschrijving:

Plant enkelvoudig, afgeplat bolvormig, ongeveer 45 mm hoog en 75 mm in diameter, mat groen tot grauwwaard; schedel lichtjes verzonken, wollig, bedekt met de dorens der nabijge areolen; peenwortel.

Ribben 9-10, recht tot licht bochtig, duidelijk gescheiden door verticale groeven. Knobbels afgerond, ineenvloeiend, zonder dwarsgroeven of kinnen, uitgezonderd bij zeer jonge plantjes.

Areolen rond, groot, 6-8 mm in diameter, eerst met wit wolvlit, daarna zwartachtig wordend, 17 tot 20 mm van elkaar verwijderd.

SEM-opnamen van het zaad van *Gymnocalycium acorrogatum* boven v.l.n.r.: zijzicht, hilum, vooraanzicht (40x) links: testa (640x)

Opnamen vervaardigd door de heer W. Vanmaele, Koninklijk Belgisch Instituut voor Natuurwetenschappen, Afd. Recente Invertebraten, Vautierstraat 29, 1040 Brussel.

Randdorens 7 à 9, gespreid in 3-4 paren en één naar beneden gericht, stevig, gekromd, ineengestremgeld, scherp, met ronde doorsnede, tot 3 cm lang; jonge dorens ofwel kastanjebruin met gele basis, ofwel zwartgrijs met roodachtige basis, alle later overgaand in grijsachtig wit met bruine punt; **middendorens** 1-2, stevig, naar boven gekromd, tot 35 mm lang, gekleurd zoals de randdorens.

Bloemen uit de jonge areolen rond de schedel, trechtervormig, ca. 65 mm lang en 60 mm in diameter. Pericarpellum ca. 15 mm lang en 10 mm in diameter, bladgroen, soms min of meer purperachtig, met afgeronde schubben van 5 mm breed en 3-4 mm hoog. Deze schubben zijn witgerand met roze punt en gaan geleidelijk over in de buitenste bloembladeren.

Buitenste perianthbladeren spatelvormig, ca. 30 mm lang en 7 mm breed, rozeachtig wit met bruinachtig groene middenstreep; **binnenste perianthbladeren** lichtroze met karmijnroze middenstreep, spatelvormig met puntachtig uiteinde, ca. 34 mm lang en 6,5 mm breed. Fel karmijn gekleurde keel.

Meeldraden: primaire meeldraden ingeplant rond de stamper; secundaire meeldraden ingeplant langs de gehele receptaculumwand, naar de stamper toegebogen, waarbij de bovenste boven de stempel uitkomen. Alle meeldraden wit met roze basis. **Helmknoppen** zuiver geel. **Stamper** iets groenachtig wit, 12 mm lang en 1,7 mm in diameter (20 mm lang met inbegrip van de stempel). **Stempel** lichtgeel, 9-lobbig, beneden de helmknoppen.

Vrucht afgeknot spoelvormig, flesgroen, met roze getinte, fijn witgerande

schubben, 23 mm lang en 15 mm in doorsnede.

Zaden potvormig, mat roodbruin, 1,2-1,3 mm hoog en 0,8-1 mm dik en breed; testa dicht bezet met knobbels in een zeer regelmatig patroon zonder "open" gaten, testaknobbels rond tot licht ovaal bij de hilumrand, niet afgeplat; hilum lang ovaal, gebogen, gekraagde rand bedekt met sponsachtig geelwit weefsel; umbilicus vlak; micropyle enigszins verhoogd, niet bedekt door hilumweefsel. Geen arillushuid. De zaden behoren tot het type *Microsemineum* volgens het systeem van Schütz en tot de sectie *Mostiana* volgens het systeem van Buxbaum.

Vindplaats San Agustin de Valle Fertil, Sierra del Valle Fertil, provincie San Juan, Argentinië, op een hoogte van 850 m.

Deze nieuwe soort werd door de auteur verzameld op 21 november 1983 en voorzien van zijn veldnummer JL 69. De planten werden aangetroffen langs een steenrijke helling tussen bedoornde struiken, op de oever van een kunstmatig meer. Ze groeien daar in gezelschap van *G. saglionis* en een vorm van *G. castellanosii*, tenminste voor zover het *Gymno's* betreft.

Zoals reeds vermeld in de plantbeschrijving behoort het zaadtype van *G. acorugatum* tot de serie *Microsemineum* volgens de indeling van Schütz.

In de indeling van het geslacht volgens Buxbaum komt het type terecht in de "vergaarbak"-sectie *Mostiana*. Een nauwere verwantschap met bekende, beschreven taxa is op dit moment niet aan te geven.

Kenmerkend voor de soort zijn de ronde areolen, het ontbreken van dwarsgroeven, de sterk gekromde dorens en de peenwortel. De naam *acorugatum* (= niet gerimpeld) slaat op het ontbreken van dwarsgroeven.

In de cultuur stelt de plant geen bijzondere eisen. Ze is gemakkelijk te vermeerderen via zaaien.

Passendalestraat 84, B 8694 Zonnebeke

De vegetatieve voortplanting bij *Jovibarba heuffelii*

BEN J.M. ZONNEVELD

Een van de 5 soorten uit het aan *Sempervivum* nauwverwante geslacht *Jovibarba* is *J. heuffelii*.

Men leest vaak dat *J. heuffelii* zich vermenigvuldigt door splitsing of deling van de grootste rozet, maar dat is in feite niet het geval. Jonge planten worden eigenlijk gevormd op een manier die niet werkelijk verschilt van die bij andere soorten van *Sempervivum* en *Jovibarba*. Daarbij komt dat deze "heuffelii"-methode van voortplanting niet zo uniek is als soms wordt beweerd.

Bij de meeste *sempervivums* worden de uitlopers gevormd tussen de laagste bladeren en dit wordt vaak (maar niet altijd) gevolgd door bloei. (Ik heb zaailingen gehad van *S. tectorum* en *S. arachnoideum* die na 2 jaar bloeiden zonder ooit uitlopers geproduceerd te hebben. Er zijn ook soorten, zoals *S. calcareum*, die elk jaar uitlopers maken maar daarna niet veel neiging tot bloei vertonen.) *J. hirta* en *J. sobolifera* krijgen uitlopers op kleine, dunne stengels tussen de hoger gelegen bladeren; deze uitlopers staan daardoor dicht bij het centrale groeipunt. Dit is eigenlijk precies wat er ook bij *J. heuffelii* gebeurt, echter met het verschil dat deze uitlopers veel groter worden en op heel korte, dikke stengels zitten. De verticale doorsnede door het midden van een *J. heuffelii* laat duidelijk zien dat deze soort uitlopers heeft en niet doormidden gedeeld is. Let op de tamelijk brede witte plaat tussen de rozetten en de wortels. Dank zij deze plaat sterft de plant niet volledig af na de bloei. Dit is een essentieel verschil tussen *J. heuffelii*

Sempervivum 'Jungle Shadow'
met jonge planten in het hart

Foto's van de schrijver

Jovibarba heuffelii,
dwarsdoorsnede door
de hoofdrozet met
twee zijrozetten

en alle andere sempervivums en jovibarba's. *J. heuffelii* sterft na de bloei niet af, terwijl dat wel gebeurt met de rozet (inclusief de wortels) van de andere soorten. Bij *J. heuffelii* gaat de bloeiende uitloper dood, maar de basale plaat en de wortels blijven in leven. Als dit niet het geval was, dan zouden de gevormde uitlopers waarschijnlijk tezelfder tijd dood gaan, daar ze volledig afhankelijk zijn van dezelfde wortels als het bloeiende gedeelte. Inderdaad is alles niet verloren als uw enige rozet van een *J. heuffelii* gebloeid heeft. Mits vochtig gehouden en gevoed zal zich vaak een aantal jonge planten ontwikkelen uit de basale plaat nadat de bloeiende uitloper volledig is uitgedroogd. Zoals gezegd zijn deze grote uitlopers vlak bij het groeipunt niet werkelijk uniek. Het is waar dat ze hoofdzakelijk gevonden worden bij *J. heuffelii*, maar ik heb ze af en toe ook bij andere soorten gezien, zoals bij *S. montanum* var. *stiriacum* en ook bij *S. cv. 'Jungle Shadow'*.

Deze "hooggeplaatste" uitlopers bij sempervivums kunnen beschouwd worden als het gevolg van het begin van zowel groei als bloei op dezelfde tijd, maar in de verkeerde tijd van het jaar. (Wellicht zal ik dit in een volgend artikel nader uiteenzetten.) Aan de andere kant, sommige kiemplanten van *J. heuffelii* 'Giuseppi Spiny' produceerden eerst normale uitlopers zoals een sempervivum, gevolgd door het normale type "heuffelii"-uitlopers. Dus het schijnt dat zowel de hoger als de lager gelegen uitlopers gevormd kunnen worden bij zowel sempervivums als bij *J. heuffelii*, hoewel ze elk hun eigen voorkeur hebben om ze tot stand te brengen. Misschien

hebben de hooggelegen uitlopers de plant enig selectief voordeel gegeven in de loop der jaren, wellicht verband houdend met redenen voor bloei, maar dit is natuurlijk speculatie.

Samenvattend:

1. *J. heuffelii* produceert uitlopers net als alle andere huisloken, maar ze worden hogerop bij het groeicentrum gevormd en ze zijn buitengewoon kort en dik. Dit soort uitlopers is niet uniek, daar het ook bij andere soorten is gevonden; aan de andere kant, gesteelde en laag gelegen uitlopers worden bij *J. heuffelii* slechts zelden gevormd.
2. Het is uniek voor *J. heuffelii* dat de basale plaat en de wortels niet dood gaan na de bloei. Als *J. heuffelii* gekruist wordt met *J. sobolifera*, verliest de daaruit voortgekomen hybride, *J. x nixonii*, helaas deze eigenschap (zie S.F.A.N., Vol. VII, No. 2, p. 7, 8, 9 maart 1981).

Eerder gepubliceerd in Sempervivum Fanciers Association Newsletter, Vol. VII, nr. 3, p. 13 (1981).

Schubertlaan 196, 2324 EC Leiden

* *
*

Hamatocactus setispinus (Eng.) Br. & R.

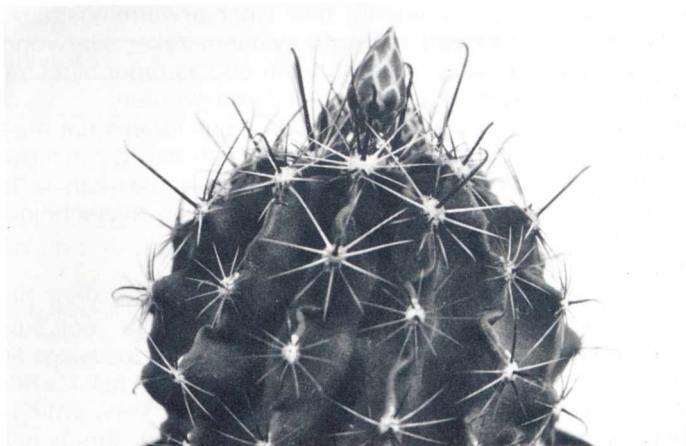
PETER MANSFELD

Het geslacht *Hamatocactus* Br. & R. omvat thans 3 soorten, waarvan de hier genoemde titelplant de bekendste is. De vanwege haar haakvormige bedoorning ook wel als haakcactus betitelde planten komen uit het gebied van Texas tot Noord-Mexico.

Op oudere leeftijd bereikt de plant een hoogte tot 60 cm. *H. setispinus* ontvouwt zonder problemen ook op de vensterbank haar grote, gele, trechtervormige bloemen met een rode keel. Van mei tot augustus bloeit zij regelmatig.

De areolen zitten op sterk geknobbeld ribben. De middendorens zijn meestal gehaakt en waren aanleiding voor de naamgeving van de planten. De cultuur is probleemloos. Een zanderig, goed doorlatend en voedselrijk substraat, een zonnige plaats en vooral een droge winterrust zijn de voorwaarden voor een elk jaar terugkerende bloemenpracht... In de herfst verwondert de plant ons nog eens als ze getooid is met prachtige, knalrode, ronde vruchten.

Brauergasse 3
DDR 2500 Rostock
Vert.: L. Bercht

Het verwarmen van kassen en platte bakken (slot)

H. RUINAARD

Een andere vorm van centrale verwarming is een aparte CV-installatie uitsluitend voor de kas, waarbij de stookkosten dan wel apart te meten zijn. De bij voorkeur aardgasgestookte CV-ketel wordt dan in de kas geplaatst en verwarmt daar het water dat door de radiatoren of door stalen verwarmingsbuizen, of door polyetheen (vloer)verwarmingsbuizen (slangen) stroomt. In tuinbouwkassen wordt zeer veel gebruik gemaakt van stalen verwarmingsbuizen die op 1 ½ à 2 m hoogte boven de vloer opgehangen zijn. De laatste jaren worden echter polyetheenvloerverwarmingsbuizen in tuinbouwkassen en bij professionele cactuskwekers meer en meer toegepast. Deze slangen kunnen zowel in een betonnen vloer gestort worden (veel gebruikt in nieuwe kassen van sierplantenkwekers) of los op de vloer gelegd worden. Ook worden ze wel in de tabletten onder een laag zand gelegd als tabletverwarming. Het grote voordeel hiervan is dat de warmte direct bij de planten en de wortels beschikbaar is. Bij sierplanten bevordert dit de groei en wordt dus het rendement van de verwarming sterk verbeterd.

Voor kleine en middelgrote kassen is dit systeem nauwelijks de moeite waard, maar voor een kas van b.v. 10 x 5 m of groter is dit zeker ook haalbaar voor amateurs. Het bij elkaar zoeken en installeren van dit systeem vereist wel enige vakkennis waarbij b.v. een CV-installeteur met ervaring in de aanleg van vloerverwarmingen ingeschakeld kan worden.

Stalen verwarmingsbuizen worden op een hogere temperatuur gestookt (nl. 50-60°C) dan polyetheen vloerverwarmingsbuizen (nl. 30-40°C). Mede hierdoor en door de hoge ophanging van stalen verwarmingsbuizen en de lage plaatsing van polyetheenslangen zijn de warmteverliezen bij stalen buizen groter dan bij polyetheenslangen. Twee regelsystemen worden toegepast voor buisverwarmingssystemen nl. een thermostaat die de ketel aan- en uitschakelt of een thermostaat die, afhankelijk van de buitentemperatuur de ketelwatertemperatuur regelt. In beide gevallen is voor polyetheenvloerverwarmingsbuizen een temperatuurbeveiliging d.m.v. een aanlegthermostaat nodig om te voorkomen dat de polyetheenbuizen te warm worden (maximaal 50°C). De ervaringen in de tuinbouw, bij potplantenkwekers en bij enkele amateurs met vloerverwarmingsbuizen zijn zeer goed, dus voor grote kassen moet dit systeem zeker overwogen worden.

Evenals bij een gas- of oliekachel in de kas moet bij een CV-ketel in de kas voor een goede rookgasafvoer gezorgd worden.

Indien de kas groot genoeg is, is dit mijns inziens het meest ideale systeem met alle eerder genoemde voordelen van een CV-installatie. De installatiekosten zullen voor de meeste amateurs echter een te hoge drempel vormen, daar die al gauw de f 1.000,- zullen overschrijden.

Keuze

In het voorafgaande zijn diverse mogelijkheden voor het verwarmen van kassen en platte bakken behandeld. De keuze voor een bepaald verwarmingssysteem vindt vaak plaats op grond van toevallige factoren, zoals b.v. het gratis beschikbaar komen van een gevelkachel. Gezien de grote invloed van de aanschafkosten op de keuze van het verwarmingssysteem is zoiets heel begrijpelijk. Op grond van effectiviteit of afmetingen van de kas zou

men misschien tot een andere keuze komen.

Een factor die bij deze keuze een doorslaggevende rol speelt is het te verwarmen volume, of met andere woorden de afmetingen van de platte bak of kas.

In tabel 2 heb ik een indeling gemaakt naar verschillende afmetingen van platte bakken en kassen, wat overigens niet wil zeggen dat er geen grotere hobbykassen voorkomen dan 8 x 10 m of kleinere platte bakken dan 80 x 80 cm.

De verschillende besproken verwarmingssystemen of apparaten zijn op grond van hun afmetingen, verkrijgbare capaciteiten of betrouwbaarheid niet allemaal even geschikt voor iedere afmeting van platte bak of kas. Een en ander heb ik samengevat in een beoordeling van ++ voor zeer geschikt tot -- voor niet geschikt.

Een **grondverwarmingskabel** is zeer geschikt voor kleine oppervlakken zoals zaaibakken, platte bakken en balkonkasjes. Voor kleine, middelgrote en grote kassen wordt dit systeem al snel te duur in aanschaf en stookkosten t.g.v. het grote te verwarmen luchtvolume.

Een **ventilatorkachel** is zeer geschikt voor niet al te kleine platte bakken (vanwege de afmetingen), balkonkasjes en kleine tot middelgrote kassen. Voor grote kassen komt één ventilatorkachel capaciteit te kort. Twee ventilatorkachels zouden dan misschien een oplossing kunnen bieden mits de voedingskabel en de stop van de voedingsgroep $\frac{2 \times 2000 \text{ Watt}}{220 \text{ Volt}} = 18,2$ Ampère aankunnen.

Een **electriche verwarmde buisradiator** is door zijn handzame afmetingen zeer geschikt voor het verwarmen van kleine tot middelgrote luchtvolumes,

Tabel 2

type platte bak of kas		platte bak	balkon kasje	kleine kas	middel grote kas	grote kas
grondoppervlak	m ²	0,6-2,4	1,0-3,0	3-6	6-20	20-80
volume	m ³	0,25-2,0	2,0-6,0	6-12	12-45	45-200
glasoppervlak	m ²	1,5-6,0	9-18	18-25	25-70	70-200
verwarmingscapaciteit ^(x)	kW	0,5-1,2	1,6-2,5	2,5-3,8	3,8-9,0	9,0-30,0
grondverwarmingskabel		++	+	—	--	--
ventilatorkachel		+	++	++	+	—
electriche buisradiator		++	++	+	o	--
electriche plaatradiator		—	o	o	--	--
oliekachel		--	—	+	+	o
gaskachel		--	—	++	++	++
radiator op huis - CV-ketel		++	++	++	++	++
radiator op eigen CV-ketel		--	--	--	o	++
verwarmingsbuizen op eigen CV-ketel		--	--	--	o	++

- (x) Bij minimum binnentemperatuur van 5 °C, minimum buitentemperatuur -15 °C en enkel glas. Bij goede isolering ca. 50% besparing.
 Capaciteiten ontleend aan: Krieger, Gewächshäuser.
 Omrekening naar kcal/u door vermenigvuldiging met 1000 en delen door 1,16.
 Voor minimum binnentemperaturen van + 15 °C vermenigvuldigen met 1,5.

++ = zeer geschikt; + = geschikt; o = redelijk
 — = niet zo geschikt; -- = niet geschikt

dus b.v. voor platte bakken, balkonkasjes en kleine (goed geïsoleerde) kassen. Toepassing in middelgrote kassen is nog wel haalbaar maar brengt hoge aanschaffingskosten mee, mede door de beperkte warmteoverdracht aan grote luchtvolumes.

Een **electrisch verwarmde plaatradiator** heeft twee nadelen: hij is groot en hij heeft een klein verwarmend effect. Dit maakt hem alleen redelijk geschikt voor balkonkasjes en kleine kassen.

Een **oliekachel** is wat afmetingen betreft niet geschikt voor platte bakken en balkonkasjes. De capaciteit van één oliekachel is ontoereikend voor grote kassen.

Een **gaskachel** heeft ongeveer dezelfde afmetingen, maar gemiddeld een veel grotere capaciteit dan een oliekachel. Daardoor is hij ook zeer geschikt voor middelgrote en grote kassen.

Radiatoren op een huis-CV-installatie kennen alleen beperkingen in afmetingen van de radiatoren zelf en in capaciteit van de huis-CV-ketel. Rekening houdend met de eerder genoemde regelproblemen is dit systeem voor alle kasafmetingen zeer geschikt. Indien een verwarmingsbuis i.p.v. een radiator gebruikt wordt is dit systeem ook zeer geschikt voor platte bakken.

Radiatoren op een eigen ketel zijn alleen rendabel als de capaciteit van die ketel ook benut kan worden. Nu heeft de kleinste gasgestookte ketel al gauw een capaciteit van ca. 8,6 kWatt (= ca. 10.000 kCal/u.). Dit maakt dit systeem eigenlijk alleen geschikt voor middelgrote tot grote kassen.

Voor **verwarmingsbuizen op een eigen ketel** geldt in principe hetzelfde als voor radiatoren op een eigen ketel, dus alleen voor middelgrote tot grote, tamelijk professionele kassen.

Ik hoop dat dit artikel ertoe bijdraagt om vóórdat men voor een bepaald systeem kiest even stil te staan bij de mogelijkheden die er zijn om succulenten 's winters te verwarmen.

Molenweg 29, 6133 XM Sittard

maart 1987

*
* *

Het geslacht **Matucana** Br.&R. (XII)

R. BREGMAN, A. MEERSTADT, P. MELIS en A.B. PULLEN

Matucana madisoniorum (Hutch.) Rowley, Rep.pl.succ. 22 p. 10 (1971)

(madisoniorum = genoemd naar het Amerikaanse echtpaar Madison)

Synoniemen:

Borzicactus madisoniorum Hutch., C.&S.J.A. 35 (6) p. 167 (1963)

Submatucana madisoniorum (Hutch.) Backbg., "Kakteenlexikon" p. 412 (1966)

Loxanthocereus madisoniorum (Hutch.) Buxb. in Krainz: "Die Kakteen" CVc (1974)

Eomatucana madisoniorum (Hutch.) Ritt., "Kakteen in Südamerika" Band 4 p. 1487 (1981)

Submatucana madisoniorum var. asterium n.n.

Submatucana madisoniorum var. horridispinum n.n.

"Succulenta" is het verenigingsorgaan van de Nederlands-Belgische vereniging van cactussen en andere vetplanten "Succulenta".

BESTUUR

Voorzitter: H. Masman, Zunaweg 10, 7466 PR Zuna. Tel.: 05480-13466.

Vice-voorzitter: M. de Bekker, Kraayeven 1, 5386 LH Geffen. Tel.: 04102-1964.

Secretaris: P. Melis, Korenbloemstraat 13, 5409 AX Odiliapeel. Tel.: 04132-72911.

Penningmeester: J. Vrenken, Elandstraat 1, 5408 XC Volkel. Tel.: 04132-72917. Giro-rek.: 680596 t.n.v. Succulenta te Volkel, resp. bankrek. 55.32.38.981 bij Algemene Bank Nederland t.n.v. Succulenta te Volkel.

Voor België: rek.nr. 000-11.41.809-22 van de Belgische postgirodiens t.n.v. Succulenta te Volkel.

Alg. Bestuurslid: Mevr. B. Stortenbeek, Beatrixlaan 1a, 6721 EH Bennekom. Tel.: 08389-17088.

Alg. Bestuurslid: W. Alsemgeest, Stadhouderslaan 3, 3417 TT Montfoort. Tel.: 03484-1083.

Alg. Bestuurslid: M.J. van Eijdsen, Postbus 584, 7900 AN Hoogeveen.

LEDENADMINISTRATIE

Administrateur: M.J. van Eijdsen, Postbus 584, 7900 AN Hoogeveen. Inlichtingen over en aanmelding van lidmaatschap uitsluitend schriftelijk. Het lidmaatschap kost voor leden in Nederland f 35,-, voor leden in België Bfrs. 625 en voor elders wonende leden f 50,-. Inschrijfgeld voor nieuwe leden f 7,50/Bfrs. 135.

LOSSE NUMMERS

Prijs f 5,-. Aan te vragen voor het lopende jaar bij de ledenadministratie, overige jaren bij de secretaris.

MAANDBLAD

Hoofdredacteur: C.A.L. Bercht, Mauritsshof 124, 3481 VN Harmelen. Tel.: 03483-2300.

1e Redacteur: Th.M.W. Neutelings, Galmeidijk 49, 4706 KL Roosendaal. Tel.: 01650-36081.

Foto-redacteur: F.K.A. Noltee, Rotterdamseweg 88, 3332 AK Zwijndrecht. Tel.: 078-124200.

Rubrieksmedewerkers: H. en R. van Donkelaar, A. Pullen, H. Ruinaard, A. v. Uijen en B. Zonneveld.

Verenigingsnieuws: P. Melis. Sluitingsdatum 15e van de maand vóór verschijnen.

Vraag en Aanbod en Advertenties: M. de Bekker, Kraayeven 1, 5386 LH Geffen. Tel.: 04102-1964. Sluitingsdatum: 15e van de maand vóór verschijnen.

ADVERTENTIETARIEVEN:

1/16 pag. f 30,-; 1/8 pag. f 55,-; 1/4 pag. f 85,-; 1/2 pag. f 140,-; 1 pag. f 240,-.

Kortingen op aanvraag.

ANDERE BELANGRIJKE ADRESSEN

Buiningfonds: Voor informatie over en verkoop van het Discoboek en "Wat Betekent die Naam". M. Jamin, Jan Oomsstraat 6, 5324 BB Ammerzoden. Tel. 04199-3856.

Het boek Discocactus door A.F.H. Buining. Omvat 224 pag., 60 kleurenfoto's en 84 z/w foto's. Nog slechts voorradig in Engels en Duits. Prijs op aanvraag.

Het boek "Wat Betekent die Naam". Verklarend woordenboek van nagenoeg alle voorkomende Latijnse cactus- en vetplantennamen. Prijs f 12,50 + f 3,- verzendkosten per stuk.

Bestellen door overschrijven van het juiste bedrag op girorek. 2845908 t.n.v. Succulenta Buiningfonds te Ammerzoden onder vermelding van het gewenste artikel.

Clichéfonds: J.A. Schraets, Tegelseweg 131, 5912 BD Venlo.

Diatheek: J. Deckers, Hertogstraat 39, 6441 HA Brunssum. Tel.: 045-272461.

Ruilen zonder Huilen: Mevr. E. van Die-van Wijnen, Molenweg 56, 6741 KM Lunteren. Tel.: 08388-3579.

Bibliotheek: J. Magnin, Ooievaarstraat 13, 3291 XK Strijen. Katalogus à f 1,50 te bestellen op girorek. 13.45.616 t.n.v. J. Magnin.

DER KAKTEENLADEN

Verzendhandel

*hobbybenodigdheden
boeken*

WIJ BIEDEN AAN:

- een grote sortering hulpmiddelen voor de succulentverzorging;
- veel boeken over cactussen en andere vetplanten;
- zeer interessante antiquarische boeken en tijdschriften over cactussen en andere succulenten.

Vraag naar onze gratis katalogus

Jörg Köpper

Lockfinke 7

D-5600 Wuppertal 1

W-Duitsland

VERKOOP VERENIGINGSARTIKELEN

1. Handleiding voor het verzorgen en kweken van cactussen en andere succulenten, 3e druk 1986. Prijs f 6,- per stuk.
2. Bewaarbanden voor het tijdschrift. Een jaargang per band. Prijs f 16,- per stuk incl. portokosten.
3. Verenigingsspelden in broche-vorm of als steekspeld. Prijs f 4,- per stuk.
4. Ansichtkaarten met afbeeldingen van Succulenten. Prijs per set van 10 kaarten f 2,50.
5. Propaganda-folders.

Bij afname van grotere hoeveelheden gelden kortingen.

Informatie en bestellen bij: Mevr. B. Stortenbeek, Beatrixlaan 1a, 6721 EH Bennekom. Tel.: 08389-17088 of door overschrijven van het juiste bedrag op girorek. 3742400 t.n.v. Succulenta afd. verkoop te Bennekom onder vermelding van het gewenste artikel.

EVENEMENTENKALENDER

- 7 mei : Cactus en Vetplantenbeurs afd. Fryslan. Info in dit nr.
14 mei : Nationale Beurs Van Natuurliefebbers afd. Utrecht. Info in dit nr.
28 mei : Algemene Vergadering. Info in dit nr.
28 mei : Goudse Cactusbeurs.
4 juni : Ruilbeurs afd. Tilburg.
18 t/m 23 juli : Aloë 88. Info in het aprilnummer en bij Kees Boele, tel. 05920-40359.
27 augustus 1988 : Ruilbeurs van het "Oosten" in de "Hanzehof" te Zutphen.
23 nov. t/m 5 dec. : VIVOKA 88. Tentoonstelling van vissen, vogels en cactussen te Middelburg.

AFDELINGSNIEUWS

Afd. Eindhoven:

- 1 februari : Lezing door Dhr. W. Sterk met als titel: "Revolutie in de Cactusnamen", overwinning van de lumpers.
Plaats: Gemeenschapshuis "De Schalm", O.L. Vrouwendijk 31, Meerveldhoven Veldhoven. Aanvang: 20.00 uur.

Afd. Fryslan:

- 9 februari : Dialezing Succulenten algemeen door Dhr. R. Vogelsang.
Plaats: Café-Rest. "Sportpark", Schans 11A in Heerenveen. Aanvang: 19.30 uur.

Afd. Gouda

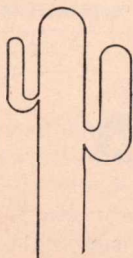
- 21 januari : Jaarvergadering met als aanvulling een lezing door Dhr. de Zeeuw over Thailand.
18 februari : Leo van der Hoeven houdt een lezing over Argentinië.
Plaats: "Het Brandpunt", Turfmarkt 58, Gouda. Aanvang: 20.00 uur.

Afd. Tilburg:

- 8 februari : Gastspreker: Dhr. H. van Donkelaar met als onderwerp "Mesems".
Plaats: Wijkcentrum "De Kasteelhoeve", Hasseltstraat in Tilburg. Aanvang: 20.00 uur.

Afd. Zeeland:

- 29 januari : Jaarvergadering met o.m. jaarverslagen, uitslag foto- en diawedstrijd en als plant van de maand Echinomastus en Ancistrocactus door Dhr. J. Minnaar.
Plaats: De Thomaskapel aan de Vrijlandstraat in Middelburg. Aanvang: 19.30 uur.

Overtuig U van ons brede cactussenassortiment. Ook voor bijzondere sukkulenten, bizarre Rariteiten en prachtige Epiphyllums op naam bent U bij ons aan het juiste adres!

Bestel de NIEUWE KATALOGUS '88 ... Plantenverzending loont zich!

HOVENS cactuskwekerij

Markt 10, 5973 NR LOTTUM Holl.

Telefoon 04763-1693

Afd. Zuid-Limburg:

2 februari : Lezing door Dhr. J. Essers "Dwars door de cactustuin" met dia's, speciaal voor keuzebepaling t.b.v. beginners.
Plaats: Gemeenschapshuis, Hoofdstraat 12, Schimmert. Aanvang: 19.30 uur.

Afd. Zwolle:

28 januari : Jaarvergadering en bespreking van de resultaten van de zaaïwedstrijd.
Plaats: Gebouw van de "Nederlandse Protestanten Bond", Thorbeckegracht 11, Zwolle. Aanvang: 19.30 uur. Voor meer info Willemien Adams, tel. 038-227259.

PERSONALIA

Afdeling Brabant België.

Voorzitter: John de Wael, St. Rumoldusstr. 109, Grimsbergen.

Secretaris: Willy van Ransbeek, Merchtemsebaan 9, Asse.

Penningmeester: Jozef Thielemans, Lenterik 11, Vilvoorde.

REIZEN NAAR SPANJE 1988

Enkele deelnemers aan de reizen naar Blanes hebben mij verzocht een reis daarheen te organiseren in juni. Bij voldoende deelname en tijdige opgave kan dit. Vermoedelijk vertrek 3 juni 1988.

U kunt zich daarvoor opgeven bij ondergetekende, waar u ook alle inlichtingen kunt krijgen.

Een reis in september is ook mogelijk, waarschijnlijk vertrek 2 september, de prijs is iets hoger dan vorig jaar. Ik ga nog na of het mogelijk is, met bijbetaling per vliegtuig terug te reizen.

Opgave of inlichtingen bij:

W.J.M. Sterk, Weverstraat 89, 5708 AE Helmond, tel. 04920-23903.

VERZOEK AAN DE AFDELINGSSECRETARISSEN

In de komende maanden worden door de afdelingen de jaarlijkse ledenvergaderingen gehouden. Wilt u zo vriendelijk zijn om een copie van het jaarverslag, financieel verslag en een ledenlijst van uw afdeling aan mij te zenden. Bij voorbaat dank.

Peter Melis, secretaris.

ALGEMENE VOORJAARS VERGADERING 1988

De afdeling Fryslân zal dit jaar ter gelegenheid van haar 2e lustrum de Algemene Vergadering organiseren op zaterdag 28 mei 1988.

In tegenstelling tot de min of meer traditionele manier van vergaderen zal het hele gebeuren zich dit jaar op en om het water afspelen.

De vergaderruimte is namelijk het motorpassagierschip "Marinus" welk schip op genoemde datum ligt afgemeerd in het dorp Grouw, gelegen aan de weg Heerenveen-Leeuwarden N 32.

Grouw is ook per trein bereikbaar; als u per trein komt wilt u dit dan wel even laten weten? Wij kunnen dan zorgen voor een pendel van het station naar de aanlegplaats in de buurt van het "Theehuis", gelegen aan de Meersweg te Grouw.

Zoalt u zult begrijpen is het van het grootste belang dat alle deelnemers op tijd aan boord zijn anders heeft u het nakijken.

Het programma hebben wij als volgt voorgesteld:

09.30-10.00 uur Ontvangst aan boord van de "Marinus"

10.00 uur Afvaart naar en rondvaart door het natuurgebied "Princenhof".

10.15 uur Welkomstwoord door de voorzitter van de afdeling Fryslân de heer Gerard de Lange

12.30-13.30 uur Friese Koffietafel

13.45-15.30 uur Algemene Vergadering

16.30 uur Terug in Grouw en ontschepping

De prijs van de Friese Koffietafel bedraagt f 12,50 p.p. Als u hier gebruik van wenst te maken, wilt u dit bedrag dan (zo mogelijk voor 1 mei) overmaken op gironummer 1167514 t.n.v. W.K. Bourgonje te Leeuwarden.

Het vooraf aanmelden voor deelname aan deze dag wordt erg op prijs gesteld; dit kan via tel. 058-138834 (W.K. Bourgonje).

Uiteraard zijn aan boord consumpties verkrijgbaar tegen redelijke prijzen.

Tot ziens op 28 mei.

CACTUS EN VETPLANTENBEURS

Ook in 1988 organiseert de afdeling Fryslân weer haar jaarlijkse beurs op de vaste beursdag, de 1e zaterdag in mei, dus zaterdag 7 mei a.s.

Wie vorig jaar onze beurs heeft bezocht weet dat een mooie en gezellige beurs was.

De beurs wordt evenals vorig jaar gehouden in de kantine van het Onderwijs Centrum voor de Land- en Tuinbouw aan de Klaas Hartsweg 1 in Leeuwarden.

Voor mensen die onze beurs nog niet eerder bezochten zal de route weer worden aangegeven met pijlen langs de rondweg vanuit de richting Heerenveen. Parkeergelegenheid is er volop.

Mensen die tafelruimte willen reserveren kunnen dit doen vóór 30 april bij de secretaris van de afdeling Fryslân: Wieberen Bourgonje, van Sytzamastraat 22, 8933 DW Leeuwarden, tel. 058-138834.

De tafelhuur bedraagt f 2,50 p.m. en voor handelaren f 5,- p.m.

De openingstijden van de beurs zijn van 10.00-16.00 uur. Tot ziens op 7 mei.

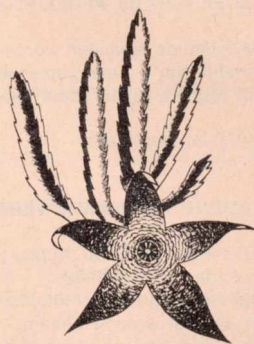
In het kader van het winterprogramma van Dierenpark Ouwehand te Rhenen onder het motto "Laat de dieren ook eens lachen en kom in de winter naar Ouwehand" verzorgt ons lid, de heer Nico Uittenbroek van de afd. Gouda, op zondag 14 februari 1988 een lezing, aanvang 11 uur.

Het programma bestaat uit voor de pauze een dia-lezing onder de titel: "Cactussen vanaf de evolutie tot in de huiskamer" en na de pauze een film onder de titel: "Dieren van de woestijn", waarin het aanpassingsvermogen van dieren in extreemdroge gebieden wordt getoond. Tevens wordt van 14 t/m 21 februari een catus- en vetplantenexpositie gehouden. De entree is f 12,50 per persoon, maar dan zijn natuurlijk ook het apenhuis, aquarium, reptielenhuis en de dolfinen- en papagaaienshow te bezichtigen.

Onze NIEUWE ZAADLIJST 1988 is verschenen. Meer dan 2000 soorten zaden van cactussen, vetplanten, tropische planten en botanische rariteiten.

Vraag deze gratis lijst aan.

Tevens zijn verschenen à f 2,50 onze Euphorbia-liefhebbersgids en onze Hoya-Ceropegia liefhebbersgids en à f 1,50 onze materialenlijst. Deze 3 deeltjes te zamen f 5,--.

Bloemen- en plantentuin

VAN DONKELAAR

Werkendam

Laantje 1

Tel. 01835-1430

Giro 1509830.

VERKOOPBEURS AFDELING UTRECHT GEPROLONGEERD TOT NATIONALE BEURS VAN NATUURLIEF- HEBBERS OP 14 MEI 1988.

Op 29 augustus 1987 hield de afd. Utrecht in samenwerking met de Botanische-Tuinen Rijksuniversiteit Utrecht voor het eerst sinds lange tijd weer een beurs.
De beurs is duidelijk nog in opbouw maar heeft werkelijk alles mee om tot een van de fraaiste evenementen uit te groeien.

Daarom willen we het in 1988 grootser gaan opzetten.

Wij zoeken standhouders die ons daarbij willen helpen.

De bedoeling is dat er uitsluitend cactussen en vetplanten verhandeld worden, dus geen tuinplanten.

De beurs wordt buiten gehouden in marktcramen van 10.00 uur tot 16.00 uur, hek open 09.00 uur. Daar de beurs op de tuin zelf wordt gehouden mogen er tussen 10.00 uur en 16.00 uur geen auto's het terrein op. Voor de bezoekers zal een entree van f 2,- worden geheven.

Er zullen gratis om de twee uur rondleidingen worden georganiseerd welke 1½ uur duren.

Bezoekers raden wij aan minimaal een halve dag voor deze beurs uit te trekken daar men nauwelijks uitgekeken raakt op de zeer fraaie tuinen, waaronder een schitterende rotstuint compleet met waterval.

Daar wij voor de standhouders een redelijke verkoop willen bevorderen gaan we dit jaar niet verder dan de uitgifte van 15 kramen van 4 meter.

Aanbeveling verdient het daarom zo spoedig mogelijk te bespreken.

RESERVERING KRAAMRUIMTE

Uitsluitend door het juiste bedrag te storten à f 5,- per strekkende meter.

Maximaal 1 kraam is 4 meter. Graag storten op giro 3512497 t.n.v. Penningmeester Succulenta afdeling Utrecht te Bilthoven. Inlichtingen W. Geurts, tel. 030-790388.

HET VERKOPEN VAN NATUURIMPORTEN IS NATUURLIJK UIT DEN BOZE.

De botanische tuinen kunt u met bus 11 en 42 bereiken halte Leuvenlaan De Uithof. Per auto ten oosten van Utrecht afrit de Uithof waarna u de cactusroute volgt. De afdeling maakt deze keer zelf in de regio uitgebreide propaganda.

DIATHEEK

Zoals op de laatste Algemene Vergadering reeds werd medegedeeld door Dhr. Mevissen besloten om met ingang van 1 januari 1988 zijn er werkzaamheden voor de Diatheek te beëindigen.

Het Bestuur is Dhr. Mevissen zeer erkentelijk voor het vele werk dat hij de afgelopen 16 jaar voor de vereniging en de Diatheek in het bijzonder heeft verricht.

Intussen is het Bestuur er in geslaagd een opvolger voor de functie van Diathecaris te vinden. Het is dhr. J. Deckers, Hertogstraat 39, 6441 HA Brunssum.

Dhr. Deckers is lid van de afd. Zuid-Limburg en heeft als hobby ondermeer het fotograferen van cactussen en vetplanten.

Alle correspondentie m.b.t. de Diatheek kunt u vanaf nu aan hem richten.

Peter Melis, secretaris

BLADKAKTUS

Binnenlandse en buitenlandse boeken steeds voorradig.
Wij bestellen graag voor U.

Vraag onze Bladkactus, een lijst met succulente literatuur aan.

NATUUR & BOEK Bankastr. 10
2585 EN 's-Gravenhage
tel. 070-505648

NIEUWE LEDEN

Hengst R.T.M., Nic. Beetslaan 134, 2741 ZS Waddinxveen
Mallon A. mevr., Gratemastraat 33, 1222 HZ Hilversum
Malssen P.J.D. van, Koekoekstraat 31, 2352 CV Leiderdorp
Buiting A.W.J., Oudezevenaarseweg 17, 6905 AH Zevenaar
Talsma W., Treubstraat 6, 2221 AL Katwijk
Meyer R., Atlashof 6, 2622 CE Delft
Jansen E., Liesberg 17, 5712 JM Someren
Wortelboer J.F.A., Meer en Vaart 360, 1068 LH Amsterdam

VRAAG EN AANBOD

Opgaven voor het februari-nummer moeten vóór 15 februari bij de heer **M. de Bekker, Kraayeven 1, 5386 LH Geffen** zijn. Leden van Succulenta mogen per jaar éénmaal gratis een advertentie zetten in deze rubriek. Alleen advertenties de hobby betreffende worden opgenomen.

Te koop: wegens verhuizing mijn verzameling cactussen (in ged. of in één koop) en een partij waarbanden à f 10,- per stuk. J. Boer, Dusselheugte 10, 9403 GN Assen.

Reisgenoot gezocht om begin april 1988 voor ± 5 weken te gaan naar Californië, New Mexico, Arizona en Texas. Speciaal echino's. Nico Oud, Kruisbaan 19, 5051 BR Goirle.

Te koop: volautomatische projector met scherm, versterker, 2 boxen, microfoon, cassette-recorder met achtergrondmuziek, ca. 700 dia's van bloeiende cactussen en 12 cactusboeken. In één koop f 1000,-. H. Strikkeling, Weverstraat 50, Kekerdom. Tel.: 08813-2362 (tussen 6 en 7 uur).

Welke cactusliefhebber in Nederland of Belgisch Limburg wil gedurende 2 weken in juli of augustus 1988 ruilen van huis en tuin met echtpaar met 2 kinderen (4 en 6 jaar) te Brugge, 15 km van de kust en tevens cactusverzameling verzorgen. R. Caerels, Gistelsesteenweg 568, 8200 Brugge 2. Tel.: 050-386284.

Aangeboden zaden en éénjarige zaailingen van *Euphorbia bupleurifolia* en *obesa*. Tevens tweejarige woestijnroos, doorsnede 7 cm, en zaden van idem. P. Dirven, Frans Halsstraat 22, 4715 BX Rucphen. Tel.: 01654-1675.

Computerprogramma's gevraagd welke bij de kweek van succulenten te pas komen. Het gebruikt computermodel is TRS-80. Programma's voor andere modellen zijn eveneens van harte welkom. Patrick Denauw, Neder-Mosscher 35, 8500 Kortrijk (B).

Kontakt gezocht met verzamelaars van Lophophora-soorten voor het uitwisselen van documentatie, zaden, planten en stekken. Ik bezit 13 soorten c.q. variëteiten, en zoek *Loph. williamsi* var. *pluricostata*, *Loph. lewinii* en *Loph. williamsi* var. *pentagona*. H. Juvéyns, Overwinningstraat 5, 3200 Leuven (B). Tel.: 016-254023.

Bijzondere botanische planten, speciaal cactussen en andere Succulenten.

KWEKERIJ PIETERS, Hamweg 6, 9623 PB Lageland (tussen Groningen en Slochteren). Tel.: 05981-204.

Geopend: donderdag, vrijdag en zaterdag van 9-18 uur.

SOUTHWEST SEEDS

CACTUSSEN- EN VETPLANTENZADEN
Schrijf vandaag nog voor gratis zaadlijst

DOUG & VIVI ROWLAND
200 Spring Road • Kempston, Bedford • England MK42-8ND
Telephone Bedford (0234) 58970

FRANK SÜPLIE,

Weg langs het Kerkhof 1, (nabij Kapel i/h Zand), 6045 AN Roermond, tel. 04750-19389.

geopend: zaterdags van 11.00 tot 17.00 uur, ook in de wintermaanden.

ONZE NIEUWE PLANTENLIJST IS VERSCHENEN! U kunt hem bestellen door overmaking van f 3,50 op girorekening 889563.

NIEUW: Briefpapier met Epiphyllummotief, 10 vel + bijpassende enveloppen, prijs incl. verzendkosten f 16,50.
NIEUW: Boek "PHYLLOCACTUS" geschreven door Curt Knebel, excellente copy van dit meesterwerkje, 63 pag., A4-formaat, ingebonden, engelse taal, prijs f 15,- + f 7,50 verzendkosten. Beperkt aantal maar leverbaar.

Nieuwe Mammillaria-namen in W. Reppenhagen, 'Die Gattung Mammillarie nach dem heutigen Stand meines Wissens, 1987'.

Nieuwe taxa:

M. albata (p. 130)
M. albata var. *longispinus* (p. 132)
M. albata var. *sanciro* (p. 132)
M. apamensis (p. 71)
M. apamensis var. *pratensis* (p. 73)
M. apozolensis (p. 143)
M. apozolensis var. *saltensis* (p. 145)
M. beneckeii var. *multiceps* (p. 29)
M. bernalensis (p. 151)
M. bocensis var. *movasane* (p. 148)
M. bonavittii Schmolli ex Reppenhagen (p. 66)
M. brevicrinata (p. 42)
M. bucareliensis var. *multiflora* (p. 164)
M. bucareliensis var. *tamaulipa* (p. 166)
M. buxbaumiana (p. 63; 'buxbaumeriana')
M. candida var. *estanzuelensis* (p. 27)
M. centralifera (p. 153)
M. chica (p. 52)
M. clavisformis (p. 91)
M. compacticaulis (p. 80)
M. crassa (p. 139)
M. crassimammillis (p. 169)
M. crassior (p. 85)
M. discolor var. *longispina* (p. 77)
M. discolor var. *multispina* (p. 77)
M. dixanthocentron var. *flavicentra* (p. 122; 'comb. nov.')*M. duoformis* var. *xuchiapensis* (p. 104)
M. durangicola (p. 135)
M. elegans var. *longicaudata* (p. 109)
M. elegans var. *lupina* (p. 108)
M. elegans var. *teyuca* (p. 111)
M. erythra (pag. 180).
M. felipensis (p. 38)
M. glochidiata var. *xiloensis* (p. 40)
M. hirsuta var. *grandis* (p. 36)
M. huiguerensis (p. 141)
M. ignota (p. 126)
M. igualensis (p. 123)
M. igualensis var. *palmillensis* (p. 125)
M. isotensis (p. 78)
M. krasuckae (p. 99)
M. lanigera (p. 116)
M. lanigera var. *juxlathuacensis* (p. 118)
M. monticola (p. 115)
M. nagliana (p. 173)
M. noereddineana (p. 128)
M. parrasensis (p. 133)
M. pottsii var. *gigas* (p. 61)
M. pottsii var. *multicaulis* (p. 60)
M. priessnitzii (p. 158)
M. puberula (p. 44)
M. pullihamata Backeberg ex Reppenhagen (p. 96)
M. rioverdensis (p. 163; 'rioverdense')
M. sanjuanensis (p. 98)
M. saxicola (p. 160)
M. scrippsiana var. *armeria* (p. 149)
M. seitziana var. *tolantongensis* (p. 154)
M. silvatica (p. 89)
M. supraflumen (p. 87)
M. tlalocii (p. 120)
M. tropica (p. 171)
M. vallensis (p. 157)

M. vallensis var. *brevispina* (p. 158)
M. verticealba (p. 68)
M. verticealba var. *zacatecasensis* (p. 70; ongedig)
M. voburnensis var. *quetzalcoatl* (p. 177)
M. wohlschlageri (p. 49)
M. xaltiangensis var. *aguillensis* (p. 106)
M. xochipilli (p. 167)
M. zubleri (p. 480)

Nieuwe combinaties:

M. angelensis var. *estebanensis* (Lindsay) (p. 34)
M. ascensionis var. *nomini-dulcis* (Lau) (p. 58)
M. aureispina (Lau) (p. 101; 'aurispina')
M. bocensis var. *rubida* (Schwarz) (p. 146)
M. conspicua var. *vaupelli* (Tiegel) (p. 113)
M. discolor var. *ochoteranae* (Bravo-Hollis) (p. 77)
M. discolor var. *schmollii* (Bravo-Hollis) (p. 78)
M. hamiltonhoytiae ('hamiltonhoytea') var. *pilensis* (Shurly) (p. 13)
M. leptacantha (Lau) (p. 103)
M. mercadensis var. *guillauminiana* (Backeberg) (p. 35)
M. papasquiarensis (Bravo-Hollis) (p. 137)
M. rectispina (Dawson) (p. 33)
M. nazasensis (Glass & Foster) (p. 36)
M. subducta (Hunt) (p. 55; ongedig)
M. subducta var. *dasyacantha* (Hunt) (p. 55; ongedig)
M. voburnensis var. *collinsii* (Britton & Rose) (p. 175)
M. voburnensis var. *eichlamii* (Quehl) (p. 65)
M. wrightii var. *wolfii* (Hunt) (p. 31; ongedig)

Nieuwe namen in 'Bradley', vol. 5 (1987):

Nieuwe taxa:

Lepismium brevispinum Barthlott (p. 99)

Nieuwe combinaties:

Arrojadoa polyantha (Werdermann) Hunt (p. 92)
Cleistocactus acanthurus (Vaupel) Hunt (p. 92)
Gleistocactus areispinus (Ritter) Hunt (p. 92)
Gleistocactus fieldianus (Britton & Rose) Hunt (p. 92)
Gleistocactus samaipatanus (Cardenas) Hunt (p. 92)
Copiapoa cinerea var. *gigantea* (Backeberg) Taylor (p. 92)
Echinopsis candicans (Gillies ex Salm-Dyck) Weber ex Hunt (p. 92)
Echinopsis schieliana (Backeberg) Hunt (p. 92)
Echinopsis tegeleriana (Backeberg) Hunt (p. 92)
Echinopsis thionantha (Spegazzini) Hunt (p. 92)
Haageocereus weberbaueri (Schumann ex Vaupel) Hunt (p. 92)
Harrisia tetracantha (Labouret) Hunt (p. 92)
Hatori subg. *Rhipsalidopsis* (Britton & Rose) Barthlott (p. 100)
Hatori gaertneri (Regel) Barthlott (p. 100)
Hatori herminiae (Campos-Porto & Castellanos) Barthlott (p. 100)
Hatori rosea (Lagerheim) Barthlott (p. 100)
Hatori x graeseri (Werdermann) Barthlott (p. 100)
Lepismium subg. *Acanthorhipsalis* (Schumann) Barthlott (p. 99)
Lepismium subg. *Lymanbensonia* (Kimnach) Barthlott (p. 99)
Lepismium subg. *Ophiorhipsalis* (Schumann) Barthlott (p. 99)
Lepismium subg. *Pfeiffera* (Salm-Dyck) Barthlott (p. 99)
Lepismium aculeatum (Weber) Barthlott (p. 99)
Lepismium crenatum (Britton) Barthlott (p. 99)
Lepismium houlettianum (Lemaire) Barthlott (p. 99)

Lepismium houlettianum var. *regnelii* (Lindberg) Barthlott (p. 99)
Lepismium ianthothele (Monville) Barthlott (p. 99)
Lepismium incachacanum (Cardenas) Barthlott (p. 99)
Lepismium lorentzianum (Grisebach) Barthlott (p. 99)
Lepismium lumbricoides (Lemaire) Barthlott (p. 99)
Lepismium micranthum (Vaupel) Barthlott (p. 99)
Lepismium miyagawae (Barthlott & Rauh) Barthlott (p. 99)
Lepismium monacanthum (Grisebach) Barthlott (p. 99)
Lepismium paranganiense (Cardenas) Barthlott (p. 99)
Lepismium warmingianum (Schumann) Barthlott (p. 99)
Neoporteria horrida (Remy ex Gay) Hunt (p. 93)
Opuntia articulata (Pfeiffer) Hunt (p. 93)
Oreocereus hempelianus (Gürke) Hunt (p. 93)
Pachycereus militaris (Audot) Hunt (p. 93)
Pachycereus schottii (Engelmann) Hunt (p. 93)
Parodia allosiphon (Marchesi) Taylor (p. 93)
Parodia buiningii (Buxbaum) Taylor (p. 93)
Parodia caespitosa (Spegazzini) Taylor (p. 93)
Parodia concinna (Monville) Taylor (p. 93)
Parodia crassigibba (Ritter) Taylor (p. 93)
Parodia erinacea (Haworth) Taylor (p. 93)
Parodia herteri (Werdermann) Taylor (p. 93)
Parodia horstii (Ritter) Taylor (p. 93)
Parodia liliputeana (Werdermann) Taylor (p. 93)
Parodia mammulosa (Lemaire) Taylor (p. 93)
Parodia mueller-mechersii (Backeberg) Taylor (p. 93)
Parodia neohorstii (Theunissen) Taylor (p. 93)
Parodia ottonis (Lehmann) Taylor (p. 93)
Parodia ottonis var. *tortuosa* (Link & Otto) Taylor (p. 93)
Parodia rutilans (Däniker & Krainz) Taylor (p. 93)
Parodia scopa (Sprengel) Taylor (p. 93)
Parodia succinea (Ritter) Taylor (p. 93)
Parodia werdermanniana (Herter) Taylor (p. 93)
Peniocereus serpentinus (Lagasca & Rodrigues) Taylor (p. 93)
Rebutia cylindrica (Donald & Lau) Donald (p. 93)
Rebutia fidana (Backeberg) Hunt (p. 94; 'fidaiana')
Rebutia mentosa (Ritter) Donald (p. 93)
Rebutia neocumingii (Backeberg) Hunt (p. 94)
Rebutia neumanniana (Werdermann) Hunt (p. 94)
Rhipsalis baccifera subsp. *erythrocarpa* (Schumann) Barthlott (p. 100)
Rhipsalis baccifera subsp. *horrida* (Baker) Barthlott (p. 100)
Rhipsalis baccifera subsp. *mauritiana* (De Candolle) Barthlott (p. 100)
Sclerocactus erectocentrus (Coulter) Taylor (p. 94)
Sclerocactus intertextus (Engelmann) Taylor (p. 94)
Sclerocactus intertextus var. *dasyacanthus* (Engelmann) Taylor (p. 94)
Sclerocactus johnsonii (Engelmann) Taylor (p. 94)
Sclerocactus mariposensis (Hester) Taylor (p. 94)
Sclerocactus papyracanthus (Engelmann) Taylor (p. 94)
Sclerocactus scheeri (Salm-Dyck) Taylor (p. 94)
Sclerocactus uncinatus (Galeotti) Taylor (p. 94)
Sclerocactus uncinatus var. *crassihamatus* (Weber) Taylor (p. 94)
Sclerocactus uncinatus var. *wrightii* (Engelmann) Taylor (p. 94)
Sclerocactus unguispinus (Engelmann) Taylor (p. 94)
Sclerocactus unguispinus var. *durangensis* (Rünge) Taylor (p. 94)
Sclerocactus warnockii (Benson) Taylor (p. 94)
Thelocactus biocolor var. *schwarzii* (Backeberg) Anderson (p. 61)
Thelocactus setispinus (Engelmann) Anderson (p. 59)
Thelocactus tulensis var. *buekii* (Klein) Anderson (p. 65)
Thelocactus tulensis var. *mutudae* (Sanchez-Mejorada & Lau) Anderson (p. 66)

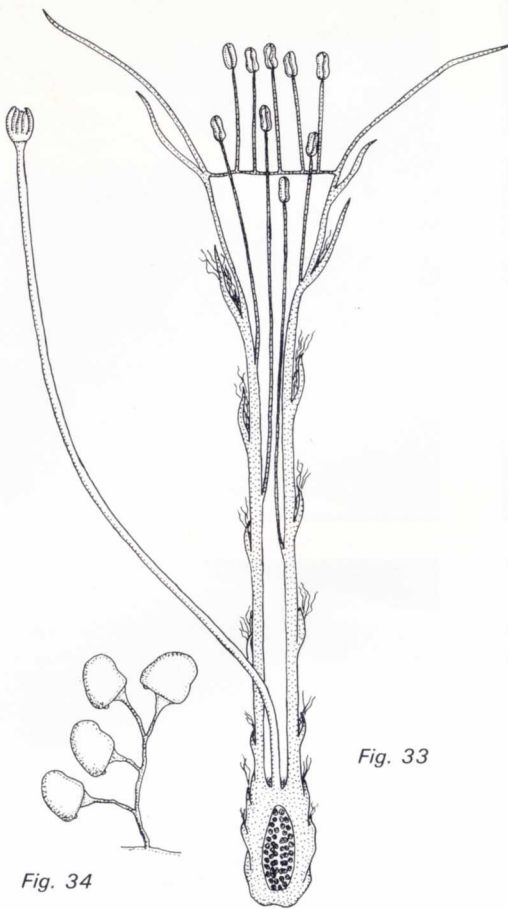

Fig. 34

Fig. 33

Matucana madisoniorum,
importplant nr. 54274 in de
botanische tuin van Heidelberg
Foto: R. Bregman

33: *Matucana madisoniorum*,
lengtedoorsnede van de bloem
34: id., zaadknoppen

Beschrijving:

Lichaam grijsgroen; afgeplat-bolvormig tot cilindrisch, tot 10 cm breed, tot 15 cm lang; weinig spruitend aan de basis; korte dikke penwortel. Ribben 7-12, breed, recht, afgeplat, met dwarsgroeven. Areolen rond tot ovaal, 1-3 mm lang, wit tot grijs, 10-20 mm van elkaar verwijderd. Bedoorning in nieuwgroei zwartbruin met okerkleurige basis, later grijs wordend; gekromd, buigzaam, makkelijk loslatend van de plant; randdorens 0-5, tot 30 mm lang; middendorens afwezig.

Bloem 8-10 cm lang, in anthese 4-5,5 cm breed, iets scheef tot recht; oranjerood. Bloembuis 6,5 mm dik, bruin-wit behaard. Nektarkamer open. Helmdraden purper, helmknoppen geel. Stamper purper, stempellobben ca. 8, ca. 3 mm lang, purperrose.

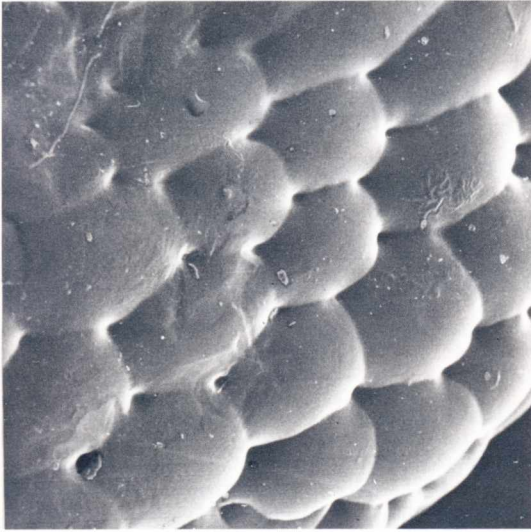
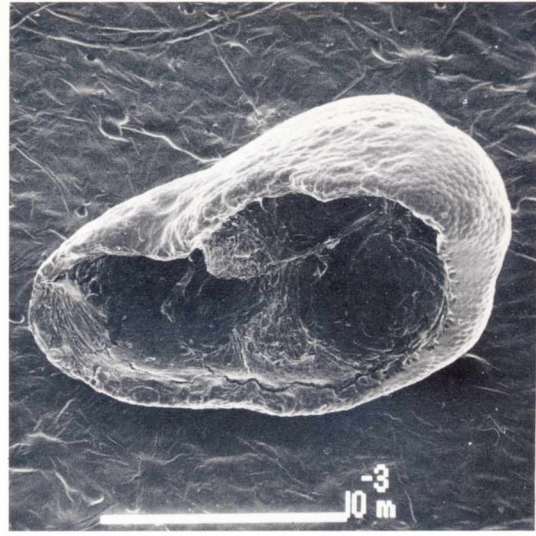
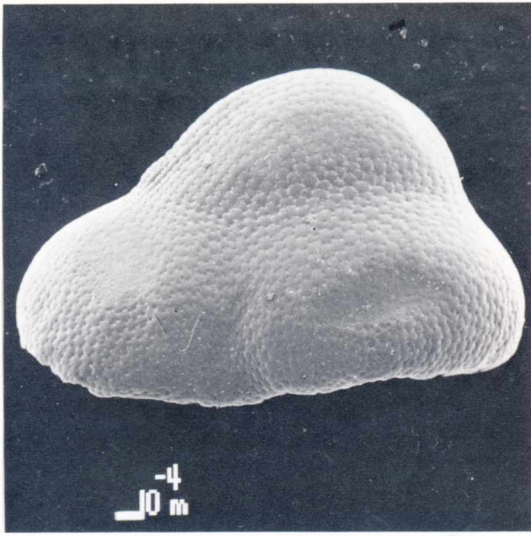
Vrucht rond met ribben, kort behaard, ca. 2 mm breed.

Zaad zeer karakteristiek; glanzend bruin zonder arillusresten; ca. 2,0 mm breed, ca. 1,3 mm hoog, ca. 1,2 mm dik; ventraal en dorsaal zeer sterk verbreed. Hilum ovaal tot "schoenzool-vormig"; hilumweefsel afwezig. Testacellen afgeplat met nagenoeg gladde cuticula.

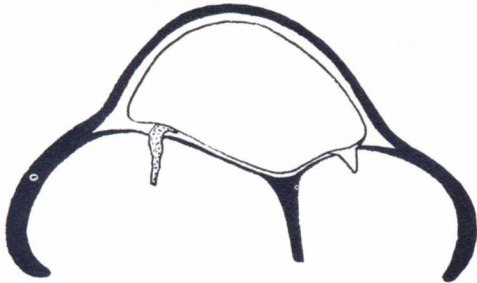
Embryo ovaal, recht.

Opmerkingen over de nomenclatuur

Het in 1971 beschreven taxon *Borzicactus madisoniorum* var. *pupupatii* wordt door ons vanwege de sterk afwijkende zaadstructuur niet als varië-

35	36
37	38
39	40

- 35 *Matucana madisoniorum*, SEM-opname van het zaad in zijaanzicht, ventrale zijde rechts, dorsale zijde links; vergroting 50x
- 36 *id.*, basaal aanzicht met hilum zonder enig hilumweefsel; vergroting 50x
- 37 *id.*, testa in het apikale deel van het zaad met volkomen gladde cuticula; vergroting 500x
- 38 *id.*, testa in het apikale deel van het zaad met enkele cuticulaplooiën; vergroting 850x
- 39 *Matucana madisoniorum*, lengtedoorsnede van het zaad; vergroting 30x. Funiculusweefsel gestippeld. let op de goed ontwikkelde lijst halverwege het hilum ("hilar ridge")
- 40 *id.*, embryo

SEM-foto's en tekeningen: R. Bregman

teit van *madisoniorum* beschouwd. Dit taxon zal de status van aparte soort moeten krijgen. De Knize-namen *horridispinum* en *asterium* dienen te vervallen.

Deze plant is het meest bekend in zijn doornloze vorm; zonder bloemen lijkt de plant dan zelfs op een *Lophophora williamsii*. Er komen echter ook bedoornde vormen voor (var. *horridispinum* n.n.). Ritter plaatste deze soort samen met *M. oreodoxa* in een apart geslacht *Eomatucana* (= 'oermatucana') op grond van de open nektarkamer van de bloem, dit in tegenstelling tot alle overige *Matucanasoorten*, waar de nektarkamer door een diafragma wordt afgesloten.

Ritter meende dat een open nektarkamer een primitief kenmerk is; bloemen met een afgesloten nektarkamer zouden zich pas later ontwikkeld hebben. Vermoedelijk is hier echter het omgekeerde het geval: *M. madisoniorum* staat aan het einde van een ontwikkelingslijn, zoals in deel VI is uiteengezet.

Dat deze soort het diafragma en de nektarklieren van de bloem verloren heeft, blijft een merkwaardig verschijnsel. Het bewijst wel dat de bloemen van *M. madisoniorum* niet door kolibri's bestoven worden, maar door een ander dier, dat slechts pollen eet of verzamelt, b.v. hommels en kevers, en niet geïnteresseerd is in nektar.

Verspreiding

M. madisoniorum werd in 1957 door P. Hutchinson gevonden bij Nazareth, Prov. Bagua, Dept. Amazonas, Peru. Het relatief kleine verspreidingsgebied ligt aan de oostzijde van de Rio Marañon, ten noordoosten van de stad Bagua. Lau geeft als vindplaats Rentema op.

Het verticale verspreidingsgebied ligt tussen 400 en 1000 m boven zeeniveau.

Veldnummers

Hieronder volgt een overzicht van alle tot *M. madisoniorum* behorende planten, met daarbij de namen, waaronder ze in omloop gebracht zijn.

DM 36	Matucana madisoniorum
L 106	Submatucana madisoniorum (Rentema)
KK 456	Submatucana madisoniorum (Bagua Chica, 1000 m)
KK 537	Submatucana madisoniorum var. horridispinum
KK 1766	Submatucana madisoniorum var. asterium

Corr.adres: Beatrixlaan 10, 7711 KG Nieuwleusen

(wordt vervolgd)

* *
*

U vraagt... Wij trachten te antwoorden*

Vraag: Hoe verkrijgt men van *Phyllocactussen* mooie bossige planten met relatief veel bloeiende scheuten (dus welke scheuten kan men beter wegsnijden of welke juist beter niet; bij mij worden het meestal zeer brede 'ruimtevreter's')?

Zo op zich een heel gemakkelijk lijkende vraag maar nogal moeilijk te beantwoorden. Van *Phyllocactussen* verkrijgt men mooie bossige planten door scheuten die halverwege of bovenaan de takken verschijnen direct weg te snijden. Dit bevordert het ontstaan van takken aan de onderkant, dus aan het

gedeelte dat in de aarde zit. Deze takken laten we dan goed uitgroeien. Het beste kunnen we 3 takken als stek in één pot zetten; dit bevordert de groei en we hebben sneller een pot vol. De bloeiende scheuten komen vanzelf als u even geduld hebt. Dit kan 1 jaar duren na het uitgroeien van de tak maar ook verschillende jaren, al naar gelang de soort. Het is wel zo dat een tak die gebloeid heeft in de toekomst niet veel bloemen meer voortbrengt. De meeste Epiphyllum-hybriden kunnen maar één bloem per areool voortbrengen. Scheuten die in de winterperiode ontstaan, ook die aan de basis, snijden we altijd weg. Deze stekken blijven te dun en te klein vanwege lichtgebrek en brengen bijna nooit bloemen voort. Als u nu oude planten hebt, kunt u beter met stekken van deze plant beginnen. Deze moeten minimaal 20 cm lang zijn en van onder van beide kanten schuin worden afgesneden. Na deze stekken ongeveer 1 week te hebben laten drogen plant u ze in vochtige aarde waarbij tussen de 3 en 6 areolen in de grond moeten zitten. Net zoals bij andere cactussen geen water geven. Na ongeveer 3 weken zijn ze beworteld en kunnen ze als plant worden behandeld. Deze stekmethode heeft het voordeel dat men planten krijgt die men vanaf het begin in de gaten kan houden en waarvan men zelf de groei een beetje kan corrigeren als deze niet naar wens is.

Ruimtevreter hoeven Epiphyllum-cultivars niet te worden. Door regelmatig opbinden van de takken kan men de groei van deze nieuwe stekken zelf in de hand houden. Natuurlijk zijn er bij de cultivars verschillende groeiwijzen. Zelf doe ik dit opbinden 1 x per maand. Epiphyllums zijn daarom ook niet zo zeer geschikt voor 'luie' liefhebbers. Dit opbinden brengt natuurlijk veel werk met zich mee, maar als resultaat heeft men mooie, altijd rechtopgroeïende planten die niet breder zijn dan de pot waarin ze staan. Een voorbeeld is een hybride in mijn verzameling met de naam William Rohbock; deze is rijkelijk vertakt en bijna 2 m lang, maar staat in een pot van 15 cm Ø. Door dit opbinden kan men veel planten op een kleine oppervlakte houden.

Frank Süplie, Weg langs het Kerkhof 1, 6045 AN Roermond

* In deze rubriek worden vragen die de redactie bereiken, beantwoord. Zij zoekt daarvoor in haar bekendenkring de meest competente liefhebber.

*
*

Een vetplantje voor het raam (24)

W. STERK

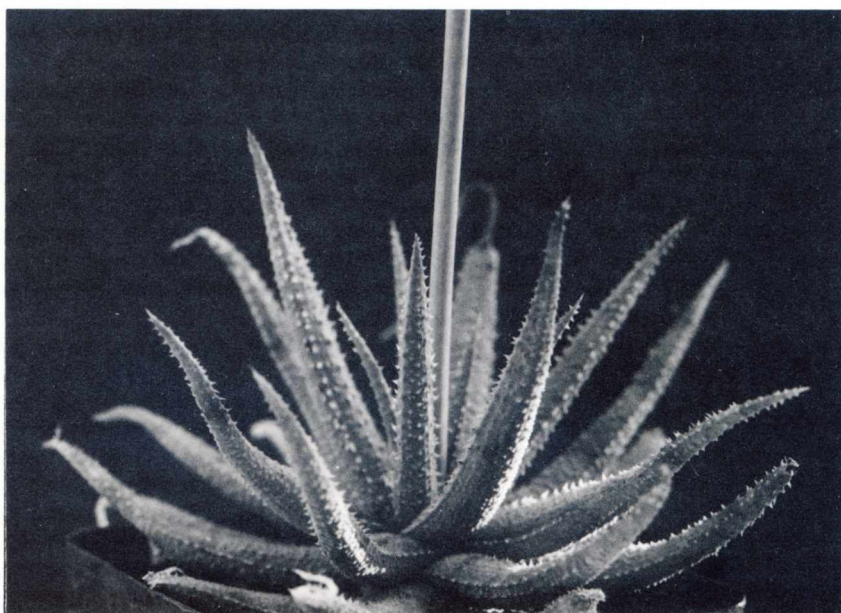
Aloe parvula Berger en **Aloe rauhii** Reynolds.

Deze beide soorten worden dikwijls samen genoemd, niet alleen omdat het beide zeer kleinblijvende soorten van Madagascar zijn, maar vooral omdat Reynolds in zijn boek "The Aloes of Tropical Africa and Madagascar" schrijft dat het verwante soorten zijn. Enig bewijs hiervoor geeft hij echter niet. Er zijn juist veel motieven aan te voeren voor de stelling dat ze weinig of niet verwant zijn. Zowel de plantjes als de bloemen hebben meer verschillen dan overeenkomende kenmerken.

A. parvula is in 1908 door Berger beschreven. Daarna is er niets over deze soort te vinden tot in 1926. In dat jaar wordt deze soort door Perrier opnieuw beschreven onder de naam **Aloe sempervivoides**. Tegelijk beschrijft Perrier een andere soort, thans **Aloe perrieri** geheten, als **Aloe parvula** Per-

Links *Aloe parvula*, rechts *Aloe rauhii*

Aloe parvula

Foto's van de
schrijver

rier. Hierdoor komt die soort, die zeer verwant is met *Aloe bellatula* Reynolds, als *Aloe parvula* in het "Handbuch der sukkulenten Pflanzen" van Jacobsen terecht. Daarin staat een foto, genomen door J. Marnier-Lapostolle, van een plant die waarschijnlijk *Aloe bellatula* is, als *Aloe parvula* Berger. Hieruit is af te leiden, dat de echte *Aloe parvula* in die tijd niet in cultuur was, anders was deze fout niet gemaakt.

A. perrieri, die een plant moet zijn die ruim tweemaal zo groot is als *Aloe bellatula* maar er verder identiek uitziet, heb ik nog nooit gezien. *A. parvula* is zeker een van de allermooiste keine Aloe's. De ongeveer 10 cm lange blaadjes zijn zowel langs de rand als op het blad, zowel aan de onder- als aan de bovenkant, bezet met verhevenheden die er als stekels uitzien. De kleur, vooral van de jonge bladeren, is blauwachtig tot enigszins purper. De oudere bladeren worden bruinachtig.

Meestal spruiten de plantjes niet, maar ik heb een exemplaar dat een zode gevormd heeft van 15 plantjes. Het gebeurt ook wel eens dat een enkelvoudige plant na jaren plotseling een zijscheut vormt. Volgens de beschrijving moeten de ongeveer 24 bladeren omstreeks 10 cm lang en 12 mm breed worden. Voor de bloeiwijze wordt opgegeven: bloeiwijze tot 35 cm hoog, de bloemen koraalrood, 26 mm lang, cilindervormig, in het midden wat gezwollen. Deze soort is gevonden in de provincie Fianarantsoa, ten noorden van de gelijknamige hoofdstad, in de bergen tot een hoogte van 2000 m.

In ditzelfde gebied is ook *A. bellatula* gevonden, waardoor de naamsverwarring duidelijk wordt. Een verwantschap tussen beide soorten is waarschijnlijk.

A. parvula is niet moeilijk te kweken. Helaas wordt zaad in de handel zeer zelden aangeboden. Doordat mijn plantjes meestal niet tegelijk bloeien en zelfbestuiving geen zaad oplevert, heb ik op mijn planten ook maar zelden zaad. De eerste bloemen zien we soms al in mei, de laatste bloeien nog in september.

Aloe rauhii is in 1961 door Rauh gevonden in de provincie Tulear, in het zuidwesten van het eiland, op zandsteenrotsen.

De ongeveer 10 cm grote rozetten bestaan uit een twintigtal bladeren die 7-10 cm lang zijn en aan de voet 15-20 mm breed. Ze zijn in de lengte gegroefd en grijsgroen van kleur, soms wat bruinachtig, met H-vormige vlekjes die onregelmatig over het blad verdeeld zijn. De lichtere randen zijn bezet met kleine tandjes. De tot 30 cm hoge bloeistengel draagt tot 18 bloemen. Deze zijn 25 mm lang, rose van kleur en met een duidelijk opgezwollen basis. Daardoor hebben de bloemen ongeveer hetzelfde model als die van de bekende *Aloe saponaria* uit Zuid-Afrika. Zowel de bloemen als het plantje lijken dus weinig op *A. parvula*.

Op den duur vormen ze een zode, doordat ze onderaan spruiten vormen. Zoals bij veel sterk spruitende planten, is er kans dat de wortels op den duur afsterven. Het beste kunnen we bij het verpotten de planten scheuren en de rozetten afzonderlijk oppotten. We hebben dan ook nog eens een plantje om mee te ruilen of om weg te geven. Het kweken geeft weinig problemen, ook in de kamer.

Ze kunnen goed schaduw verdragen; in de natuur groeien ze dan ook onder struikgewas.

Behalve uit stek kunnen ze natuurlijk ook uit zaad gekweekt worden. Merkwaardig is, dat er in de collecties nooit kruisingen tussen deze soorten zijn ontstaan.

Van *A. parvula* zag ik bij Clavisa, een kwekerij in Spanje, een hybride met een onbekende soort. De plant was veel groter dan de soort en maakte uitlopers. Omdat dergelijke planten niet meer lonend in massa gekweekt kunnen worden, komen ze niet meer in de handel. De breekbaarheid van de blaadjes, vooral bij *A. parvula*, maar ook van *A. bellatula* is eveneens een nadeel, doordat daardoor bij het kweken en verzenden te veel plantjes beschadigd worden.

Het zijn dan ook soorten om op beurzen eens naar uit te kijken, want voor de echte handel is er niets meer aan te verdienen.

Het is me overigens opgevallen, dat het sortiment bij tuincentra en bloemisten steeds eentoniger wordt. Namen zien we daar helemaal niet meer bij de plantjes.

Parodia idiosa Brandt, **Parodia stereospina** Brandt en **Parodia quechua** Brandt, drie aparte soorten?

W. WESKAMP

Voorwoord van de vertaler:

Op de manier waarop F. Brandt verschillende nieuwe soorten creëerde is in de loop der jaren veel kritiek gespuid.

Hierna volgt in vertaling een artikel van W. Weskamp, een erkend Parodia-specialist, over drie soorten, geschapen door Brandt; het oorspronkelijke artikel verscheen in K.u.a.S. in 1984.

Over de door Theunissen (1982) opgeworpen en door Brandt (1982) beantwoorde vragen over de drie soorten uit de omgeving van Tarabuco moet het volgende opgemerkt worden.

De enige Parodia-species die Lau in 1970 in de wijde omgeving van Tarabuco vond was die onder veldnummer L381. De vindplaats lag tussen Tarabuco en Zudanez op een hoogte van 2800 m. Zij werd bij ons ingevoerd onder de (verkeerde) naam *Parodia tarabucina*.

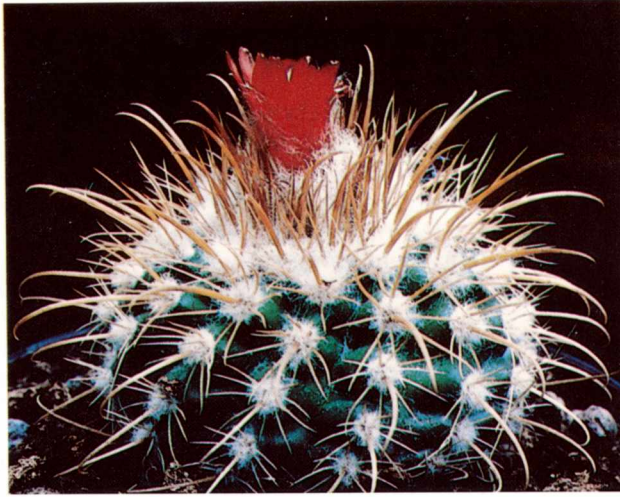
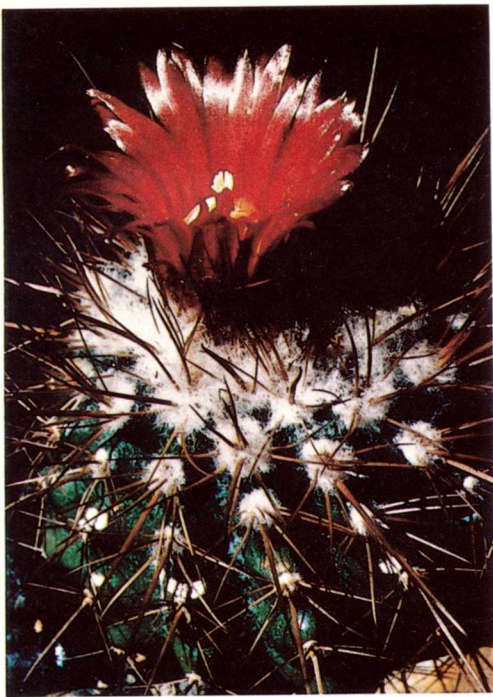
Op zijn tweede reis in 1971 verzamelde hij in dit gebied L990, Parodia-species uit de bergen rond Tarabuco. Deze soort was dus, ongeacht Brandt's opmerking, in 1970 bij ons nog niet te verkrijgen. De hoogte van het groeigebied, dat zich ten westen van Tarabuco uitstrekt over zo'n drie kilometer, werd aangegeven als 3000 m. Buiten de op nog grotere hoogte groeiende *P. maassii*, vond Lau in deze omgeving, die door Brandt aangegeven wordt als "in een straal van 50 km", geen andere Parodia's. (Al deze informatie bekwam ik door gesprekken met A. Lau zelf. Men moet zich dan ook afvragen hoe het komt dat Brandt al deze zaken beter schijnt te weten dan de veldonderzoeker zelf die toch ter plaatse was!)

Indien men nu de kleurenfoto's bekijkt van *Parodia idiosa*, *P. stereospina* en *P. quechua* (men vindt ze samen in de "Literaturschau" nr. 5 uit de DDR) dan is de gelijkheid zo opvallend dat aangaande hun verwantschap, tenminste op basis van habitus en bloeiwijze, in het geheel niet getwijfeld wordt. Het zijn duidelijk individuen uit eenzelfde populatie.

De door Brandt aangegeven verschillen in bedoorning ziet men ook bij de importplanten die ik bezit en de bloemkleuren ervan zijn zelfs nog variabeler dan vermeld. Ze gaan van oranjegeel over krachtig rose naar karmijnrood. Het al of niet verschijnen van borstelharen op het receptaculum is geen specifieke eigenschap van deze soorten. Andere soorten van de subgroep Protoparodia vertonen ook dit fenomeen. Blijft nog de vergelijking der zaden. Brandt geeft zelf toe dat de zaden nooit konstant zijn noch in grootte noch in vorm. Zo tekende hij de zaden van zijn drie "soorten" als langwerpig half-kogelvormig, waardoor ze een relatief groot hilum vertonen. Deze vorm komt wel voor, maar in eenzelfde vrucht ziet men vaker eivormige zaden waarbij de navel zeer verkleind is. (Hiermee wordt tevens bewezen dat getekende afbeeldingen van één zaadkorrel onrealistisch zijn en derhalve ook geen bewijskracht hebben.)

Aangezien de standplaatsen van Parodia L990 en van L381 niet zo ver van elkaar liggen (ca. 25 km) heb ik de soort L381, die voor mij ook nieuw is, gezien de gelijkenis, nauwkeurig onderzocht.

De plant heeft duidelijk kleinere bloemen en onderscheidt zich in de bekleding van de bloembuis. Ook de zaden zijn totaal verschillend. Het is vrij aannemelijk dat Brandt deze soort L381 nooit gehad heeft.

Boven: *Parodia spec. L 381* (foto W. Weskamp)

Links: *Parodia idiosa L 990* (foto: Babo)

Voor mij zijn *P. stereospina* en *P. quechua* synoniemen van *P. idiosa*. Dat de enig overgebleven naam, *P. idiosa* (*idiosa* = eigenaardig) op een goede soort betrekking heeft, heb ikzelf ook nooit in twijfel getrokken.

De artikelen van Theunissen en Brandt worden door Spanowsky (1983) als volgt samengevat: "In een polemisch artikel dat aan het eigenlijke probleem ver voorbijgaat, houdt Theunissen zich bezig met het "probleem" Brandt. Hij verwijt Brandt uit het veldnummer L990 drie soorten - *P. idiosa*, *P. stereospina* en *P. quechua* - geschapen te hebben die zeer veel op elkaar gelijken en waarvan de nieuwbeschrijvingen verschenen in drie verschillende, relatief weinig gelezen en moeilijk toegankelijke tijdschriften. Het antwoord van Brandt spreekt voor zichzelf. Vereenvoudigd komt het hierop neer: L990 bevat drie soorten omdat de auteur drie soorten beschreven heeft. Er wordt echter met geen woord over gerept in welke mate de drie soorten, die op bijgeleverde foto's nagenoeg identiek zijn, nu eigenlijk van elkaar verschillen".

Literatuur:

- Brandt F.H. (1976): *Parodia idiosa spec. nov.*, Frankf. Kakt.-Freund 3 (2): 6-8
 Brandt F.H. (1977a): *Parodia stereospina spec. nov.*, Kaktusz Villag 1977: 10-12*
 Brandt F.H. (1977b): *Parodia quechua spec. nov.*, Kakt. Orch. Rundschau 1977 (1): 4-7
 Brandt F.H. (1978a): *Parodia quechua*, Literaturschau Kakteen 2 (2): 100-101 (Herdruk van de nieuwbeschrijving)
 Brandt F.H. (1978b): *Parodia stereospina*, Literaturschau Kakteen 2 (2): 103-105 (Herdruk van de nieuwbeschrijving)
 Brandt F.H. (1982): Zum Problem "Brandt", K.u.a.S. 33 (6): 125-127
 Spanowsky W. (1983): Ausgelesenes, Kakt/Sukk 18 (2): 47
 Theunissen J. (1982): Das Problem "Brandt", K.u.a.S. 33 (6): 124-125

* De gegevens van de nieuwbeschrijving konden niet uit het originele tijdschrift genomen worden, daar jaargang, publicatiejaar, tijdschriftnummer en bladzijde ontbraken. De gegevens werden ontleend aan het "Repertorium Plantarum Succulentarum" XXVIII - 1977.

Siedlerkamp 1, D-2300 Kronshagen

Vert.: W. Verheulpen

Echeveria purpusorum Bgr.

A.B. PULLEN

Dit fraaie vetplantje vormt dichte rozetten van min of meer driehoekige, aan de onderzijde gekielde, bladeren. Deze bladeren eindigen in een spitse punt. Ze zijn grijsgroen van kleur en overdekt met rode tot bruinrode stippen. Het is een langzame groeier. Mijn exemplaar is in ongeveer 10 jaar nog niet groter geworden dan 9 cm diameter.

In tegenstelling tot vele andere vertegenwoordigers van dit interessante geslacht maakt deze soort zelden of nooit zijscheuten of uitlopers. Dit betekent, dat deze soort niet zo gemakkelijk te vermeerderen is als andere Echeveria's, hetgeen er wel voor verantwoordelijk zal zijn, dat we deze soort niet zo vaak in verzamelingen aantreffen.

De bloeitijd valt in de zomer. De bloeistengels worden 20-40 cm lang. Elke bloeistengel draagt 5-8 bloemen, die zich na elkaar openen. De afzonderlijke bloemen zijn ongeveer 12 mm lang, rood aan de onderzijde, overgaand naar een gele zoom.

Deze soort cultiveert men in een goed doorlatende, zandige, wat humeuze potgrond, onder glas. Veel licht doet de planten mooi kleuren. De overwintering dient licht, droog en koel te geschieden. Tijdens de droogteperiode verdort er elk jaar aan de onderzijde een aantal bladeren. Bij het verpotten (in maart/april) kan men deze verdroogde bladeren het best verwijderen. Ze vormen anders een geschikte schuilplaats voor eventueel optredend ongedierte. In voorjaar en zomer dient de potkluit matig vochtig gehouden te worden. Watergeven "van onder af" verdient de voorkeur. Vermeerdering is mogelijk via bladstek, maar dit gaat langzaam en mislukt nogal eens. Ook vermeerdering via zaden is natuurlijk mogelijk, mits men aan soortecht zaad kan komen.

Deze soort was (is?) ook bekend onder de naam *Urbinia purpusii* Rose. Ze is afkomstig uit het zuiden van Mexico.

E. purpusorum

Foto's van de schrijver

Beatrixlaan 10, 7711 KG Nieuwleusen

BOEKBESPREKING

Die Gattung *Parodia* door Walter Weskamp, 600 pag., 107 kleurenfoto's, 8 afbeeldingen van SEM-foto's, 3 kaarten, formaat A5, eigen druk, Kiel 1987.

Het zal steeds moeilijker worden de totale huidige kennis van de familie der Cactaceae bij elkaar te schrijven. We zullen ons dan ook tevreden moeten stellen met zogenaamde monografieën die handelen over een afgegrensd gedeelte. Het hier te bespreken boek is er zo één.

Weskamp, een erkend *Parodia*-specialist, gaat in dit boek in op de soorten die behoren tot het geslacht *Parodia* in engere zin. In de eerste 58 pagina's behandelt hij de historie van het geslacht, de beschrijving van het geslacht en zijn onderverdeling, de groeigebieden en de zaadvormen. Hij gaat in op de variabiliteit van de soorten en probeert ook een verklaring te geven voor de strophiola bij de zaden.

Dit meer algemene gedeelte wordt afgesloten met een kort uittreksel uit de I.C.B.N.-regels op grond waarvan vele oude namen als ongeldig beschouwd moeten worden.

Het overgrote deel van het boek bestaat uit de opsomming van de soorten, waarbij elke soort uitvoerig beschreven wordt en van commentaar wordt voorzien.

Het boek omvat één formele nieuwbeschrijving en van tien nieuwe taxa wordt voor het eerst een beschrijving gegeven.

De beoordeling van de opmerkingen bij de soorten laat ik over aan iedere geïnteresseerde liefhebber.

De kleurenfoto's zijn van een goede kwaliteit en zodanig dat zowel plant als bloem goed te herkennen zijn.

Inhoudelijk mis ik een lijst met veldnummers van *Parodiasoorten*; ze staan echter wel overal in de tekst genoemd.

Door het gebruik van één lettertype leest het boek wat moeilijk, maar het is begrijpelijk bij het zelf uitgeven van een dergelijk werk voor een toch relatief kleine markt.

Dit boek moet iedere liefhebber die maar enigszins interesse heeft in *Parodia*'s, op zijn boekenplank hebben staan.

Te bestellen bij: W. Weskamp, Siedlerkamp 1, D 2300 Kronshagen. Prijs ca.: f 95,00.

Ludwig Bercht

* *
*

TIJDSCHRIFTEN

Piante grasse jaargang 6, 1986

Nr. 1. Solli en Alfani berichten over hun reis door Peru. Schemakaarten met enige tekstuele aanvulling van *Notocactus*, *Eriocactus* en *Wigginsia*. Plantportretten van *Hamatocactus sinuatus*, *Mammillaria microcarpa*, *Wigginsia acuata* en *Gymnocalycium bruchii*. Sabatini stelt ter discussie of *Astrophytum coahuilense* al dan niet een variëteit van *A. myriostigma* is. Varese geeft een overzicht van geschikte bestrijdingsmiddelen voor schimmelziekten bij cactussen.

Nr. 2. Solli en Alfani besluiten het verslag van hun reis door Peru. Sacchi richt zijn aandacht op het geslacht *Pereskia*. Pasquini geeft een overzicht van de uit cactussen geïsoleerde virussen. Sabatini houdt zich bezig met de soorten uit de *Mammillaria*-serie *Leptocladodae*. Meregalli presenteert zijn bevindingen van taxonomisch onderzoek aan de soorten van de *mazanense*-groep van het geslacht *Gymnocalycium* en geeft aansluitend een verslag van het Gymnoweekend in Düren, april 1986. Het nummer wordt gecompleteerd met 4 cactusportretten.

Nr. 3. Als onderwerp van zijn artikel koos Sacchi blauwe *Pilosocereussen*. Sabatini bespreekt de soorten ingedeeld in *Dolichothele*. Carotenuto vertelt nog eens het verhaal van *Lophophora williamsii*. Meregalli presenteert het tweede deel van zijn artikel over de verwantschapsgroep rond *Gymnocalycium mazanense*. Gallo belicht enkele genetische aspecten.

Nr. 4. Sajevo en Albanese beschouwen *Caralluma europaea*. Sajevo en Ferraino bespreken diepgaand de in vitro cultuur van de succulente planten. *Ariocarpus fissuratus*, *Gymnocalycium buenekeri*, *Thelocactus bicolor* en zijn variëteit *tricolor* en *Pachypodium rosulatum* worden in woord en beeld voorgesteld. Sajevo, Orlando en Bellini gaan in op de verschijningsvorm van *Euphorbia*'s.

Cactussen en Vetplanten jaargang 3, 1986

Nr. 1 Van Hoofstadt en Vereycken vervolgen hun verslag over hun Mexicoreis 1983. Vereycken geeft de kenmerken van de *Trichocaulon*-soorten die ingedeeld zijn in de groep cactoidea. *Mammillaria goldii* is het onderwerp in het artikel van Lampo. Vereycken bespreekt uitvoerig *Astrophytum senile*. Van Hoofstadt vervolgt zijn artikel over het kweken in de open lucht.

Nr. 2 Van Hoofstadt behandelt enkele aspecten van het zaaïen. Het Mexico-reisverslag vindt zijn vervolg, o.a. met het bezoek aan Lau. Lampo zet kritische kanttekeningen bij het feit of *Mammillaria moelleriana* wel herontdekt moest worden. Van Hoofstadt vervolgt zijn artikel over het kweken in de open lucht.

Nr. 3 Van Hoofstadt vervolgt zijn artikel over openlucht-cultuur. *Notocactus magnificus* krijgt ruime aandacht evenals *Ferocactus schwarzii*. Het verplanten (verpotten) wordt belicht. In een nieuwe artikelenreeks wordt ingegaan op de bouw van cactuszaden. Het artikel over *Quaqua* wordt vervolgd en Vereycken gaat in op de botanische naamgeving van planten.

Nr. 4 Van Hoofstadt en Vereycken zijn toe aan deel 6 van hun Mexico-reisverslag. De persoon Linneaus wordt belicht door Vereycken. Lampo heeft *Mammillaria mainiae* als onderwerp voor zijn artikel. Adrien laat zijn licht schijnen over een aantal blauwe cactussen. Dezelfde auteur start met een artikel over *Melocactus azureus*.

Nr. 5 Adrien besluit zijn artikel over *Melocactus azureus*, voornamelijk onderschrijvend de inzichten van Rizzini, wiens gedeelte hierover in vertaling is opgenomen. In "Ten huize van..." aandacht voor Alfred Lau. Het Mexico-reisverslag beleeft zijn 7e aflevering (omgeving Tehuacan-Zapotitlan). Van Hoofstadt beschrijft het vinden van *Obregonia denegrii* in de natuur, alsmede diens plantkenmerken.

Nr. 6 Lampo stelt *Mammillaria perbella*, waarvan een foto de voorpagina siert, voor. Liekens gaat in op de vraag wat een vetplant is. Van Hoofstadt sluit zijn artikel over *Obregonia denegrii* af alsook zijn serie over het kweken in de open lucht. In "Ten huize van..." is Vereycken bij de Fam. van Donkelaar.

Cactusvrienden jaargang 26, 1986

Nr. 1 Dams vervolgt zijn Mexico-reisverslag, deze keer in de omgeving van Puebla vertoevend. Korte beschrijvingen worden gegeven van *Homalocephala texensis*, *Cryptanthus*, *Euphorbia jansenvillensis*, *Dieffenbachia*, *Echeveria* en *Chamaealoe africana*. Ingegaan wordt op de verzorging van onze planten in de maand januari.

Nr. 2 Het artikelje over *Dieffenbachia* uit het vorige nummer krijgt nog een vervolg. Het verslag van Dams bevat informatie over *Echinofossulocactus*, *Ferocactus* en *Coryphantha*. Naast de verzorging in februari bevat dit nummer nog artikeljes over *Parodia maassii*, *Lobivia amblayensis* en *Gymnocalycium denudatum*.

Nr. 3 Van Drom schrijft over het begin van zijn cactusmanie. Dams vervolgt zijn reisverslag. Vier *Lobivia*'s worden in woord en beeld voorgesteld.

Nr. 4 Besprekingen van *Lobivia pentlandii* en *L. famatimensis*, *Acalypha hispida*, *Pachyphytum compactum*, *Lepidocoryphantha macromeris* en *Hattiora salicornioides*. Dams vervolgt zijn reisverslag.

Nr. 5 De korte artikeljes behandelen *Trichodiadema bulbosum*, *Myrtillocactus geometrizans*, *Peireskia aculeata* var. *godseffiana* en *Sclerocactus whipplei*. Meier somt al zijn vragen en problemen op die bij hem opkwamen in twee jaar cactushobby.

Nr. 6 De korte artikeljes geven informatie over *Echeveria*, *Frailea cataphracta*, *Neoporteria senilis*, *Neochilenia napina* en *N. mitis* en *Sandersonia aurantiaca*. Dams vervolgt zijn reisverslag.

Nr. 7 Geopend wordt met een kort artikelje over *Echinocereus bristolii*. Dams vervolgt zijn reisverslag. Verder zijn er korte artikelen over *Euphorbia suzannae*, *Chamaecereus silvestrii*, *Rebutia marsoneri* en *Tephrocactus articulatus*.

Nr. 8 Vermeersch bespreekt in 't algemeen het geslacht *Haageocereus* en zijn 5 groepen. Korte artikeljes handelen over *Yucca*, *Echeveria gibbiflora* en *Cotyledon orbiculata*. Dams gaat onverdroten voort met zijn artikel.

Nr. 9 Dams vervolgt zijn reisverslag. Sofram schenkt aandacht aan caudex-planten. Korte aandacht voor *Marginatocereus marginatus*, *Cissus* en *Ferocactus glaucescens*.

Nr. 10 Van Ostaeyen beschrijft een methode voor moeilijk kiemende cactuszaden. Dams vervolgt zijn verslag. Korte artikelen handelen over *Mammillaria scheidweileri*, *M. compressa-cristata*, *Neoregelia carolinae*, *Cotyledon undulata*, *Trichocereus macrogonus* en *Dolichothele surculosa*.

Nr. 11 De praktische uitvoering van elektrische bodemverwarming wordt uitgelegd. In korte artikeljes worden het Kaapse viooltje, *Mammillaria magnifica* en *M. cowperae* voorgesteld. Een uitgebreider artikel gaat over *Sempervivum* met o.a. *S. arachnoideum*, *S. ciliosum*, *S. grandiflorum*, *S. hirtum* en *S. montanum*. Dams gaat rustig voort.

Nr. 12 Van Oystaeyen heeft een mannelijke *Euphorbia obesa* waarop ook enkele tweeslachtige bloemen zaten. Dams vervolgt zijn reisverslag. Twee korte artikeljes gaan over *Discocactus horstii* en *Echeveria scheeri*.

Cactus and Succulent Journal, jaargang 58 (1986)

Nr. 1. In de beginnersrubriek heeft D. Grigsby het over planteziektes en ongedierte. L. Pickoff geeft nadere gegevens over *Cotyledon papillaris*. Een hoop plaatjes met praatjes geeft D. Dunhill. Het reisverslag van I. Hoffman gaat ditmaal over haar cactusvondsten in Brazilië. A. Stabler laat de lezer kennis maken met een aantal "geparfumeerde" cactussen. G. Otis en R. Buskirk bestudeerden de jaarbanden bij *Lemaireocereus aragonii*, waaruit men de ouderdom van die plant kan aflezen. A. Koller en Th. Rost kozen de microscopische anatomie van het *Sansevieria*-blad tot onderwerp. J. Hutchings deed onderzoek naar het waterverlies bij cactussen en vetplanten. En tenslotte nog een wetenschappelijke bijdrage, te weten van R. Wallace over de biochemische taxonomie en de cactussen.

Nr. 2. Op de omslag staat een schitterende tekening in kleur van de hand van Carla Wolters, welke *Notocactus purpureus* voorstelt. Het doet de liefhebber vreugd dat een dergelijk begaafde, Nederlandse artieste ook internationaal erkenning vindt. J. Pilbeam bespreekt enkele meer alledaagse Mammillaria's, die in zijn ogen ook bijzonder kunnen zijn. M. Kimnach en R. Moran bespreken *Graptopetalum paraguayense* en geven daarbij een nieuwe ondersoort, t.w. subspecies *bernalense*. Deze groeit op de Cerro Bernal, in de buurt van Ciudad Mante, Tamaulipas, Mexico. R. Schifferdecker vraagt aandacht voor *Opuntia macrorhiza*, voorkomend in de graslanden van de Great Plains. Ch. Glass en R. Foster vervolgen hun serie met veldnummers, ontstaan tijdens hun reis door Mexico in 1970. K. Heil en S. Brack geven meer bekendheid aan de cactussoorten, welke in de "White Sands National Monument" groeien en bloeien. Wederom is de beginnersrubriek van D. Grigsby interessant, waarbij de naamgeving centraal staat. Tenslotte is een uitvoerige lijst opgenomen inzake het plantenaanbod van het ISI.

Nr. 3. E. van Jaarsveld en L. Hall wijden uitgebreid aandacht aan de levensloop van Harry Hall, een autoriteit op het terrein van succulenten, welke op 18 februari 1986 overleed. In de beginnersrubriek worden zoals gebruikelijk een drietal cactussen en een gelijk aantal vetplanten voor het voetlicht gebracht. E. van Jaarsveld behandelt het geslacht *Tylecodon*. K. Nakai geeft een herwaarderung van *Dudleya alainae* L. Pickoff verzorgt een planteportret van *Jatropha podagrica*. D. Plowes sticht een nieuw geslacht met Stapelia-achtigen, t.w. *Lavrania*. Als typesoort wordt opgegeven de door hem beschreven *Lavrania haagnerae* sp.n. D.J. Ferguson bezorgt de lezer een comb. nova in de vorm van *Opuntia chisosensis*. Mededelingen en correspondentie beëindigen dit nummer, dat overigens in typografisch opzicht helaas is achteruit gegaan.

Nr. 4. Op de voorplaat een mooie voorstelling van *Huernia transmuteda* van de hand van Carla Wolters. W. Rauh geeft de nieuwbeschrijving van *Euphorbia parvicynthophora*, een dwergplant van het eiland Malagasy. M. Donnell maakt melding van een insect dat ondermeer *Sclerocactus polyancistrus* pleegt te belagen en voor deze plant dodelijk is; dit beestje heet *Yosemitea graciele*, een motje. K. Heil en S. Brack bespreken de cactussen groeiend in het Guadalupe Mountains National Park; ze treffen daar een nieuwe Escobaria-soort aan, die zij beschrijven onder de naam *Escobaria guadelupensis*. Zij zou nauw verwant zijn aan *E. sneedii*.

Nr. 5. Ch. Glass geeft een beeldreportage van diverse doorn-/lichaamsvormen van cactussen en vetplanten. G. Rowley brengt een uitgebreid artikel over Harry Hall en diens betekenis voor het in kaart brengen van vele vetplantsoorten in Zuid-Afrika. J. Trager bezocht het Huntington's Desert Garden Conservatory en geeft de lezer daarvan een verslag. R. Worthington rapporteert over zijn waarnemingen aan bloeiende cactussen welke in de nabijheid van El Paso, Texas voorkomen. E. Maddox vraagt aandacht voor *Homalocephala texensis*. Botanici en botanische tuinen op postzegels worden als onderwerp door V. Martin gebracht. P. Spaete tenslotte sluit het nummer af met enige "pep talk" over enkele *Peperomia*'s.

Nr. 6. J. Hales en G. Rowley staan even stil bij het afsterven van de grootste *Carnegiea gigantea* (bijna 21 m lang). P. Braun en E. Esteves Pereira presenteren een nieuwe species: *Pilosocereus pusillibaccatus*, groeiend in het grensgebied van de Braziliaanse staten Maranhao en Piaui. S. Hammer schrijft over *Conophytum hallii* en andere soorten uit dat geslacht, terwijl D. Cole het heeft over *Lithops helmutii*, alsmede over de persoon Harry Hall. H. Hartmann koos als onderwerp voor haar artikel de chromosoomnummers binnen het geslacht *Cephalophyllum*.

Th. Neutelings

INHOUD

Voorwoord voorzitter	2
<i>Euphorbia neohumbertii</i> - F. Noltee	3
Nieuwbeschrijving <i>Gymnocalycium acorrogatum</i> Lambert spec. nov.	4
De vegetatieve voortplanting bij <i>Jovibarba heuffelii</i> - B. Zonneveld	7
<i>Hamatocactus setispinus</i> - P. Mansfeld	9
Het verwarmen van kassen en platte bakken (slot) - H. Ruinaard	10
Het geslacht <i>Matucana</i> (XII) - R. Bregman, A. Meerstadt, P. Melis en A. Pullen	15
U vraagt... wij trachten te antwoorden	15
Een vetplantje voor het raam (24) - W. Sterk	16
<i>Parodia idiosa</i> , <i>Parodia stereospina</i> en <i>Parodia quechua</i> , drie aparte soorten? - W. Weskamp	19
<i>Echeveria purpusorum</i> - A. Pullen	21
Boekbespreking en tijdschriften - L. Bercht en Th. Neutelings	22